

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE ČR 2023
V KONTEXTU SOUČASNÉ BEZPEČNOSTNÍ
SITUACE V EVROPĚ**

Autor práce: Lukáš Ptáček

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: doc. Ing. Jaroslav Slepecký, Ph.D., MBA

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Lukáš Ptáček
Studijní program: Bezpečnostně právní činnost
Forma studia: Kombinovaná
Místo studia: Příbram

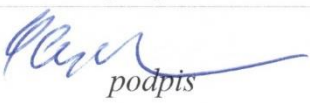
Název bakalářské práce: Bezpečnostní strategie České republiky 2023 v kontextu současné mezinárodně-politické situace v Evropě

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: The Security Strategy of the Czech Republic 2023 in the Context of the Current International Political Situation in Europe

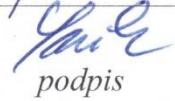

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií
Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Jaroslav Slepecký, PhD., MBA
Datum zadání bakalářské práce: květen 2025

Cíl bakalářské práce:

Cílem bakalářské práce je zhodnotit, jak Bezpečnostní strategie ČR 2023 reflektuje aktuální hrozby v Evropě, zda jsou opatření v ní obsažená dostatečná a jaké jsou její případné slabiny v kontextu současné mezinárodně-politické situace.

Student: Lukáš Ptáček	6. 6. 2025 datum	 podpis
Vedoucí práce: doc. Ing. Jaroslav Slepecký, PhD., MBA	6. 6. 2025 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	28.7.2025 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	29.8.2025 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	29.8.2025 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce doc. Ing. Jaroslavu Slepeckému, Ph.D., MBA
za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

PTÁČEK, L. *Bezpečnostní strategie ČR 2023 v kontextu současné bezpečnostní situace v Evropě: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2026. 75 s. Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Jaroslav Slepecký, Ph.D., MBA.

Klíčová slova: bezpečnost, hrozba, kolektivní obrana, odolnost, strategie

Zvolené téma bakalářské práce se zaměřuje na dokument Bezpečnostní strategie ČR vydaný v roce 2023. Cílem je představit obsahovou strukturu tohoto dokumentu, stanovit hrozby a rizika na které upozorňuje a porovnat jeho aktuálnost v současné mezinárodně-politické situaci.

V teoretické části této práce jsou charakterizovány základní pojmy bezpečnost, riziko, hrozba, strategie, bezpečnostní politika, nebezpečí, a to vše pomocí odborné literatury a ostatních legislativních pramenů. Dále je představen stěžejní dokument Bezpečnostní strategie ČR 2023, který představuje bezpečnostní prostředí a hrozby jimž naše země čelí.

Metodická část této práce přináší výzkum formou dotazníkové šetření s cílem zajistit a interpretovat data o informovanosti veřejnosti o tématu bezpečnosti, hrozeb a opatřeních je odvracející. Spolu s porovnáním aktuálnosti celé koncepce dotvářejí finální východiska a doporučení výzkumu formulované v závěru této práce.

ABSTRACT

PTÁČEK, L. *The Security Strategy of the Czech Republic 2023 in the Context of the Current International Political Situation in Europe: Bachelor Thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2026. 75 pgs. Supervisor: doc. Ing. Jaroslav Slepecký, Ph.D., MBA.

Key words: security, threat, collective defense, resilience, strategy

The chosen topic of this bachelor's thesis focuses on the Security Strategy of the Czech Republic, published in 2023. The objective is to present the content structure of this document, identify the threats and risks it highlights, and evaluate its relevance within the current international political climate.

The theoretical section of the thesis defines key concepts such as security, risk, threat, strategy, security policy, and danger, utilizing professional literature and legislative sources. Furthermore, it introduces the pivotal document, the Security Strategy of the Czech Republic 2023, which outlines the security environment and the challenges our country faces.

The methodological section presents research conducted through a questionnaire survey, aiming to collect and interpret data regarding public awareness of security issues, threats, and countermeasures. These findings, combined with an assessment of the overall concept's current relevance, form the final basis for the research conclusions and recommendations formulated in the conclusion of this thesis.

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíl a metodika bakalářské práce	9
2 Teoretický základ bezpečnostní politiky	11
2.1 Rozdělení bezpečnosti na základní kategorie	14
3 Bezpečnostní strategie České republiky 2023	18
3.1 Bezpečnostní zájmy České republiky a způsoby jejich naplňování.....	19
3.1.1 Životní zájmy	20
3.1.2 Strategické zájmy České republiky	22
3.1.3 Další významné zájmy	23
3.2 Bezpečnostní prostředí a hrozby	25
3.2.1 Hybridní hrozby.....	26
3.2.2 Terorismus, migrace a organizovaný zločin	27
3.2.3 Podpora veřejnosti	30
4 Reakce bezpečnostní strategie na aktuální hrozby pro Českou republiky	34
4.1 Kolektivní obrana	34
4.2 Energetická bezpečnost	39
4.3 Hybridní hrozby	43
4.4 Další bezpečnostní rizika	45
5 Informovanost společnosti.....	47
5.1 Interpretace výsledků dotazníkového šetření.....	49
5.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření	64
Závěr	66
Seznam použitých zdrojů	69
Seznam zkratk.....	74
Seznam tabulek a grafů	75

Úvod

Bezpečnostní prostředí Evropy se v uplynulých letech výrazně proměnilo. Konflikt na Ukrajině, který začal ruskou invazí v roce 2022, přinesl zásadní posun v geopolitické rovnováze, ovlivnil strategické priority států, jejich obranné kapacity, aliance i veřejné vnímání hrozeb. K tomu se přidávají další bezpečnostní výzvy – hybridní hrozby (např. dezinformace, kybernetické útoky), migrace, tlaky spojené s energetickou bezpečností, klimatické změny a rostoucí napětí v mezinárodních vztazích. Eskalace a komplexnost soudobých hrozeb přinutila Českou republiku i další evropské aktéry k zásadní revizi dosavadních strategických přístupů. Klíčovým vyústěním této reflexe se stala Bezpečnostní strategie ČR schválená v červnu 2023. Tento koncepční dokument nově definuje národní bezpečnostní zájmy a precizuje kompetence státních orgánů, ozbrojených sil i samospráv. Strategie reflektuje fakt, že vnitřní bezpečnost státu je dnes neoddělitelně spjata s destabilizací euroatlantického prostoru, a proto akcentuje nejen posílení obranyschopnosti, ale i krizovou připravenost a efektivní institucionální koordinaci. Současná bezpečnostní situace v Evropě je bezesporu velmi dynamická.

Nelze opomenout ani problematiku energetické a ekonomické bezpečnosti. Závislost nejen České republiky, ale celé Evropy na dovozu strategických surovin, hrozba výpadků dodávek energie a potřeba diverzifikace zdrojů se staly zásadními tématy nejen z hlediska bezpečnosti, ale i ekonomické stability celé společnosti. Rostoucí ceny energií a jejich dopad na hospodářství zároveň představují riziko pro udržení sociální stability a důvěry veřejnosti ve státní instituce. Neméně důležitým faktorem je pak samotná vnitřní stabilita státu a role občanské společnosti. Fungující demokracie, právní stát, dodržování lidských práv a odolnost vůči propagandě představují nezbytné předpoklady pro efektivní zajištění bezpečnosti. Pokud by vnitřní stabilita byla narušena, mohla by být jakákoli obranná či krizová opatření ohrožena zevnitř, což by bezpečnost státu činilo ještě zranitelnější. Bezpečnostní výzvy, které nám přináší 21. století se sebou nesou spoustu změn. Pravděpodobně tou nejzásadnější, na kterou koneckonců samotná strategie opakovaně upozorňuje je fakt, že zajištění obrany a pořádku nebude úkolem pouze pro bezpečnostní a ozbrojené složky státu, nýbrž se jedná o celospolečenskou výzvu. Kolektivní obrana nemůže být úspěšná bez vnitřního přesvědčení, připravenosti obyvatelstva a jeho víry ve stát.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem bakalářské práce je prozkoumat, jak Bezpečnostní strategie České republiky 2023 reflektuje aktuální hrozby v Evropě, zda jsou opatření v ní obsažená dostatečná a jaké jsou její případné slabiny v kontextu současné mezinárodně-politické situace. Klíčovým problémem, na který se práce zaměřuje, je otázka, jakým způsobem se Česká republika přizpůsobuje měnícím se geopolitickým podmínkám, a to zejména v souvislosti s ruskou agresí proti Ukrajině, energetickou krizí, hybridními hrozbami a rostoucím významem Severoatlantické aliance (dále jen „NATO“) a Evropské unie (dále jen „EU“) pro kolektivní obranu. Práce vychází z několika přístupů a zdrojů. V teoretické části je provedena analýza a představení stěžejního dokumentu „Bezpečnostní strategie ČR 2023“, přičemž je zohledněn i vývoj předchozích strategických dokumentů a relevantní zahraniční koncepce. Dále jsou identifikovány reálné hrozby a potenciální rizika, kterým Česká republika čelí nebo může čelit v budoucnu, a popsány kroky, kterými stát na tyto hrozby reaguje.

Praktická část práce je založena na empirickém výzkumu prostřednictvím dotazníkového šetření. Jejím cílem je zjistit míru informovanosti a postoje veřejnosti k aktuálním bezpečnostním hrozbám a k opatřením, která stát podniká za účelem jejich zmírnění nebo odvrácení. Sběr dat probíhá elektronickou formou u nespécifikovaného vzorku respondentů metodou náhodného výběru. Samotný dotazník v úvodní části obsahuje identifikační otázky zaměřené na věk, nejvyšší dosažené vzdělání, kraje, v kterém bydlí a sektoru v kterém pracují. Tyto otázky byly však položeny pouze z důvodu získání celkového pohledu na složení výzkumného vzorku, ale nejsou nijak dále využívány. Získaná data jsou následně statisticky zpracována, graficky znázorněna a podrobena interpretaci v praktické části práce. Výsledky šetření poslouží k posouzení, zda je veřejnost vnímavá vůči bezpečnostním výzvám a nakolik se ztotožňuje s kroky uvedenými v bezpečnostní strategii. Metodologicky tak práce kombinuje kvalitativní přístup (analýza strategických dokumentů a odborné literatury) s kvantitativním přístupem (dotazníkové šetření mezi vybraným vzorkem respondentů). Spojení obou přístupů umožní komplexnější zhodnocení zkoumané problematiky. Zvolená kombinace metodologických nástrojů umožňuje nejen hloubkovou analýzu textu Strategie, ale především jeho konfrontaci s praktickou rovinou veřejného mínění. Vzhledem k tomu, že Bezpečnostní strategie ČR 2023 operuje s termínem celospolečenský přístup, je nezbytné kriticky zhodnotit, zda tento koncept nezůstává pouze na papíře.

Výstupem této práce by měl být ucelený obraz skutečnosti, která panuje napříč naší společností. Praktický přínos práce tak spočívá v identifikaci potenciálních rizikových oblastí, kde se strategické záměry státu rozcházejí s reálným vnímáním občanů. Výsledná interpretace poznatků by měla sloužit jako podklad pro úvahy o zefektivnění komunikace bezpečnostních témat směrem k veřejnosti, což je v éře hybridního válčení a masivních dezinformačních kampaní považováno za klíčový prvek národní bezpečnosti. Ambicí práce je tedy nabídnout ucelený pohled na to, nakolik je česká společnost připravena na éru konce stability v Evropě a jakým způsobem může stát lépe participovat na budování své vnitřní i vnější odolnosti ve spolupráci se svými občany.

2 Teoretický základ bezpečnostní politiky

Bezpečnostní strategie České republiky (dále jen „BS ČR“)¹ je strategický dokument nejvyšší úrovně, který reaguje na zásadní změnu bezpečnostní situace. Verze dokumentu z roku 2023, která byla přijata jako usnesení vlády, výslovně upozorňuje na konec období stability v Evropě a identifikuje nově vznikající hrozby, které jsou spojeny s agresivním chováním Ruské federace a rozšiřující se konkurencí s Čínou. Nejedná se o deklarativní text, ale o rámec, který je závazný v kontextu navazujících sektorových koncepcí a koordinace prvků v rámci bezpečnostního systému státu. Dokument vychází z ústavního pořádku, zejména z článku 1 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky², který označuje ochranu suverenity, územní celistvosti a životů za primární odpovědnost státu vůči občanům. Ideologická kontinuita v bezpečnostní politice propojuje ústavní právo s výkonnými plány, jako je Koncepce rozvoje Armády České republiky. Aktualizovaná bezpečnostní strategie z roku 2023 zavádí nový rámec, který nahrazuje přístup z roku 2015 a přechází od samostatných bezpečnostních systémů k implementaci celospolečenského konceptu. Stát potřebuje vojenskou ochranu a národní sílu, která zahrnuje základní systémy a podporu obyvatelstva. Dokument jasně uvádí, že Česká republika čelí bezpečnostním hrozbám a potřebuje si udržet plné členství v NATO a Evropské unii pro kolektivní obranu.

Samotný pojem **bezpečnost** je všeobecně rozšířený a používá se nejen v odborné, ale i v každodenní řeči. Jeho význam je však možné chápat ve více rovinách. V běžném smyslu může označovat například stav či vlastnost spojenou s jistotou a neohrožením — mluvíme například o bezpečné vzdálenosti nebo bezpečném zdroji informací. Ve druhém, odbornějším pojetí, se bezpečnost chápe jako soubor činností a procesů, které slouží k řízenému zajišťování ochrany jednotlivců, institucí nebo celého státu.³ Evropská unie se může pochlubit skutečností, že již více než sedm desetiletí nedošlo na jejím území k ozbrojenému konfliktu. Výjimkou, který narušuje zajetý standard je v současné době pouze Rusko-Ukrajinský konflikt, na který nutně musí reagovat bezpečnostní strategie dotčených států. V české odborné literatuře můžeme nalézt definici bezpečnosti, kde podle Zemana představuje tento pojem:

¹ *Bezpečnostní strategie České republiky 2023*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2023. ISBN 978-80-7441-097-0.

² Čl. 1 ústavního zákona č. 110/1998 Sb. o bezpečnosti ČR - znění od 01.01.2026

³ BALABÁN, Miloš a STEJSKAL, Libor. *Kapitoly o bezpečnosti*. 2., změn. a dopl. vyd. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1863-0. s. 17-30.

„Stav, kdy jsou na nejnížší možnou míru eliminovány hrozby ohrožující stát a jeho zájmy zevnitř a kdy je tento stát k eliminaci stávajících i potenciálních vnitřních hrozeb efektivně vybaven a k ní ochoten. Je to rovněž souhrn vnitřních bezpečnostních podmínek a legislativních norem a opatření, kterými stát zajišťuje demokracii, ekonomickou prosperitu a bezpečnost občanů, a jimiž stanoví a prosazuje normy morálky a společenského vědomí.“⁴

Slovo **strategie** pochází z řečtiny a obecně označuje dlouhodobý plán nebo soubor kroků, které směřují k dosažení určitého cíle. Pokud tento pojem spojíme s termínem bezpečnost, vzniká pojem **bezpečnostní strategie**, tedy koncepční dokument či přístup, jehož hlavním cílem je zajistit bezpečnost státu a jeho obyvatel. K dosažení tohoto cíle je nutné přijímat promyšlená a koordinovaná rozhodnutí, která bezpečnostní strategie přesně vymezuje a určuje, jakým způsobem má stát reagovat na možné hrozby a rizika.

Dalším důležitým pojmem v oblasti bezpečnosti je **bezpečnostní politika**. Tu lze chápat jako soubor opatření, nástrojů a postupů, jejichž cílem je zajistit jak vnitřní, tak vnější bezpečnost státu o té však až v dalších kapitolách. Smyslem bezpečnostní politiky je chránit státní suverenitu, zachovat demokratické principy, bránit územní celistvost a zároveň dbát na ochranu života, zdraví a majetku obyvatel, kde můžeme spatřit také totožné legislativní ukotvení nejen v ústavním zákonně č. 110/1998Sb⁵, ale také v samotné Listině základních práv a svobod.⁶ Současně zahrnuje i plnění mezinárodních závazků, které stát v oblasti bezpečnosti přijímá. Bezpečnostní politika se obvykle člení do několika základních oblastí. Patří sem zahraniční politika zaměřená na otázky národní bezpečnosti, hospodářská politika ve vztahu k bezpečnosti, obranná politika, politika vnitřní bezpečnosti a také oblast veřejné informovanosti o otázkách národní bezpečnosti. Tyto složky se vzájemně doplňují a společně vytvářejí ucelený rámec ochrany státu. Pro nastavení bezpečnostní politiky je klíčové takzvané bezpečnostní prostředí státu. Tím se rozumí prostor, ve kterém mohou být ohroženy národní zájmy nebo jiné důležité hodnoty, jež stát chrání. Bezpečnostní prostředí se dá rozdělit na vnitřní a vnější.⁷

⁴ ZEMAN, Petr (ed.). *Česká bezpečnostní terminologie: výklad základních pojmů*. 1. vyd. Brno: Vojenská akademie v Brně, 2003. s. 13.

⁵ Čl. 2 odst. 1 Ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky

⁶ Čl. 6 odst. 1 Listiny základních práv a svobod

⁷ ADAMEC, V., ŘEHÁK, D., ČERNÁ, L., *Základy organizace a řízení bezpečnosti v České republice*, V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2012. SPBI spektrum. Modrá řada, 20. ISBN 978-80-7385-123-1. s. 4

Vnitřní bezpečnostní prostředí představuje území vymezené státními hranicemi, tedy prostor, kde stát vykonává svou svrchovanou moc. Vnější bezpečnostní prostředí naopak zahrnuje oblast za hranicemi České republiky, kde dochází ke střetům či prolínání národních zájmů s dalšími aktéry mezinárodních vztahů. Dění v tomto prostoru může mít zásadní dopad na úroveň bezpečnosti České republiky.⁸

Jedním z klíčových nástrojů bezpečnostní politiky je bezpečnostní systém státu. Jeho hlavním úkolem je zajistit, aby stát měl dostatečné schopnosti plnit své základní povinnosti v oblasti ochrany a obrany. Za jeho fungování nese odpovědnost vláda. Bezpečnostní systém tvoří komplexní a hierarchicky uspořádaná struktura, jejíž jednotlivé prvky jsou propojené a koordinované tak, aby společně zajišťovaly stabilitu a bezpečí státu.⁹

V oblasti bezpečnosti se dále velmi často pracuje s pojmy **hrozba** a **riziko**. Hrozbu můžeme chápat jako určitý jev nebo skutečnost, která existuje nezávisle na nás a může negativně zasáhnout do našeho života či do hodnot, které chceme chránit. Představuje zdroj možného nebezpečí, typicky se může jednat například o událost, sílu nebo jednání konkrétních osob, které mají potenciál něco poškodit, zničit nebo narušit bezpečí. Hrozby se obvykle dělí na dvě základní skupiny – neúmyslné a úmyslné. Neúmyslné hrozby vznikají bez lidského záměru, typicky jako důsledek přírodních procesů. Patří sem například různé živelné katastrofy, jako jsou povodně, zemětřesení nebo silné bouře. Oproti tomu úmyslné hrozby jsou výsledkem cíleného jednání. V těchto případech stojí za jejich vznikem jednotlivci, skupiny, organizace či dokonce státy, kteří své kroky plánují a realizují s určitým záměrem.¹⁰

Riziko naopak představuje až druhotný jev, protože vychází z existence a přítomnosti samotných hrozeb. Jinými slovy se dá říci, že bez hrozby by nebylo ani riziko. Riziko vyjadřuje, jak pravděpodobné je, že dojde k určité nežádoucí události, a zároveň jak závažné mohou být její dopady. Můžeme ho tedy chápat jako míru zranitelnosti vůči konkrétní hrozbě. Vždy jde o určitou reakci na existující nebezpečí a úzce to souvisí s tím, jak jednotlivci, skupiny nebo instituce situaci vyhodnocují a jaká rozhodnutí přijímají.

⁸ ADAMEC, V., ŘEHÁK, D., ČERNÁ, L., *Základy organizace a řízení bezpečnosti v České republice*, V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2012. SPBI spektrum. Modrá řada, 20. ISBN 978-80-7385-123-1. s. 4

⁹ BALABÁN, M., PERNICA, B., *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy*, Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-3150-9. s. 10-11

¹⁰ LUKÁŠ, L., 2015. *Bezpečnostní technologie, systémy a management*. V. Zlín: Radim Bačuvčík – VerBuM. ISBN 978-80-87500-67-5., s. 23

Právě způsob posouzení a řízení rizik pak ovlivňuje, jak výrazné budou případné následky.¹¹

Nebezpečí je často považováno za zdroj rizika. Lze jej definovat jako zdroj potenciálního poškození nebo jako stav či podmínku, která může vést ke vzniku škody. Současně se tímto pojmem označují vlastnosti látek nebo jevů, které mohou způsobit neočekávané události a následné škody.¹²

2.1 Rozdělení bezpečnosti na základní kategorie

Bezpečnost je možné chápat jako široký a mnohvrstevný pojem, který se dělí do několika základních kategorií podle typu ohrožení a oblasti, jíž se týká. Zorientování se v základních kategoriích umožňuje lépe porozumět tomu, jakým způsobem stát zajišťuje ochranu svých zájmů, obyvatel a institucí. Jednotlivé druhy bezpečnosti jsou navzájem úzce propojené a dohromady tvoří komplexní systém zajištění národní bezpečnosti. Z hlediska státu je klíčové, aby dokázal reagovat jak na vnitřní, tak i na vnější hrozby, přičemž nezbytnou podmínkou je spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem, stejně jako zapojení občanské společnosti. Významnou roli hraje také ekonomická stabilita, která ovlivňuje schopnost státu financovat bezpečnostní opatření, a environmentální faktory, které mohou zásadním způsobem ovlivnit kvalitu života a dlouhodobou udržitelnost společnosti. Účinná bezpečnostní politika musí tyto oblasti vyvažovat a vnímat bezpečnost jako celek, nikoli jako soubor oddělených segmentů. Nyní již k jednotlivým druhům bezpečnosti.

Národní bezpečnost představuje takový stav, kdy není ohrožena suverenita, územní celistvost ani politické uspořádání státu, a kdy je zároveň zajištěna ochrana obyvatelstva, jeho zdraví, životů, majetku a životního prostředí. Samotný **stát** je možné definovat jako hierarchické uspořádání politického systému společnosti, který prosazuje své zájmy pomocí práva. Dále jej tvoří rozpoznávací znaky jako jsou symboly, suverenita a vnitřní idea.¹³ Základem národní bezpečnosti je schopnost státu včas rozpoznat možné hrozby

¹¹ Mareš, M. In. Zeman, P. a kol.: Česká bezpečnostní terminologie. Výklad základních pojmů. Brno: Ústav strategických studií vojenské akademie v Brně, 2002, s. 54-58.

¹² ŠENOVSKÝ, M., ORAVEC, M., ŠENOVSKÝ P., Teorie krizového managementu. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2012. SPBI Spektrum. Červená řada, 79. ISBN 978-80-7385-108-8, s. 7-8

¹³ ZOUBEK, Vladimír. Postmoderní právovéda a státověda. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, Monografie Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016. ISBN 978-80-7380-598-2, s 237-238

a účinně na ně reagovat. Stát musí být nejen vybaven potřebnými prostředky k ochraně svých zájmů, ale také musí mít vůli tyto prostředky v případě potřeby použít.¹⁴ Národní bezpečnost se dále zpravidla dělí na: vnitřní bezpečnost a vnější bezpečnost. Vnitřní bezpečnost je stav, ve kterém jsou vnitřní hrozby pro stát a jeho zájmy potlačovány na nejnížší možnou úroveň a stát je k této eliminaci hrozeb vybaven. K dispozici při organizování bezpečnosti je také soubor podmínek vnitřní bezpečnosti a legislativních pramenů, které státu pomáhají k zajištění jeho uspořádání, ekonomického růstu, prosperity a k zabezpečení zájmů jeho občanů. Naopak u vnější bezpečnosti se můžeme setkat s definicí jakožto stavu, při kterém jsou působící či předvídané hrozby eliminovány na nejnížší možný stupeň a stát je také k této operaci patřičně vybaven. Dále se v národní bezpečnosti hovoří také o souhrnu mezinárodních, ekonomických a vojenských vztahů se sousedními státy.¹⁵

Vnitřní bezpečnost označuje stav, kdy jsou vnitřní hrozby vůči státu a jeho zájmům omezeny na minimum. Mezi takové hrozby v demokratických zemích patří například působení extremistických skupin, vysoká míra kriminality, korupce, organizovaný zločin nebo jiné faktory, které mohou narušit stabilitu a veřejný pořádek. Extremismus prošel v posledních třech desetiletích výraznou proměnou. Na počátku byl typický především nápadným vizuálním vystupováním a často také násilnými projevy. Postupem času se však pravicové i levicové extremistické skupiny začaly více přizpůsobovat většinové společnosti a snažily se působit méně nápadně. V současnosti lze rovněž pozorovat snahy o transformaci některých extremistických uskupení do podoby legitimních politických subjektů, což může představovat pro společnost závažnější a obtížněji rozpoznatelné riziko. Přesto lze konstatovat, že orgány činné v trestním řízení se s tímto fenoménem dlouhodobě snaží vypořádávat a v řadě případů dosahují pozitivních výsledků.¹⁶ Zajištění vnitřní bezpečnosti zahrnuje nejen efektivní činnost bezpečnostních složek, ale také existenci legislativního rámce, který podporuje demokratické principy, ekonomickou stabilitu a ochranu práv občanů. V České republice

¹⁴ MINISTERSTVO VNITRA ČR. Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu: Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality, s. 5.

Dostupné z WWW: <http://www.mvcr.cz/clanek/pojmy-bezpecnost.aspx>

¹⁵ ADAMEC, V., ŘEHÁK, D., ČERNÁ, L., Základy organizace a řízení bezpečnosti v České republice, V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2012.SPBI spektrum. Modrá řada, 20. ISBN 978-80-7385-123-1. S. 4

¹⁶ VEGRICHTOVÁ, Barbora. Extremismus a společnost. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-427-5. S. 12-18

je tímto primárním právním pramenem ústavní zákon č. 110/1998 Sb., který ukládá udržení územní celistvosti a svrchovanosti jako základní povinnost našemu státu.¹⁷

M. Mareš pak definuje samostatnou vnitřní bezpečnost následovně:

„Vnitřní bezpečnost je stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby ohrožující objekt (zpravidla národní stát, popř. mezinárodní organizaci) a jeho zájmy akcemi zevnitř a tento objekt je k eliminaci stávajících i potenciálních vnitřních hrozeb efektivně vybaven a k ní ochoten. Hrozby demokratickému národnímu státu i jeho opatření proti nim se přitom týkají ohrožování demokratického politického systému od extremistů, sociálního systému od masové kriminality, hospodářství od korupce a ekonomické kriminality a sociálního, hospodářského a politického systému celkově od organizovaného zločinu.“¹⁸

Vnější bezpečnost je chápána jako stav, kdy jsou rizika přicházející z vnějšího prostředí eliminována na co nejnižší možnou úroveň. Stát musí být schopen čelit vnějším hrozbám prostřednictvím diplomacie, obranné politiky i mezinárodní spolupráce.¹⁹ Do této oblasti spadá také udržování vztahů se spojenci, členství v mezinárodních organizacích, jako jsou NATO či Evropská unie, a rozvíjení obraných schopností, které slouží k ochraně státní suverenity.²⁰

Ekonomická bezpečnost lze popsat jako bezpečnou a neohroženou národní ekonomiku a zároveň soběstačnou pozici země. Ekonomika je navržena tak, aby poskytovala veškeré nezbytné zdroje, které umožní společnosti normální fungování a financování jejích obranných a bezpečnostních systémů. Země je konkurenceschopnější a dokáže odolat krizím, jako je finanční nestabilita, nedostatek energie nebo narušení dodavatelského řetězce, pokud je její ekonomika silná.²¹

Environmentální bezpečnost se zaměřuje na vztah mezi člověkem a přírodním prostředím. Znamená to, že přírodní prostředí může lidi uživit a vše, co ho může zničit,

¹⁷ Čl. 1 Ústavního zákona č. 110/1998 Sb. o bezpečnosti ČR - znění od 01.12.2000

¹⁸ Mareš, M. In. Zeman, P. a kol.: Česká bezpečnostní terminologie. Výklad základních pojmů. Brno: Ústav strategických studií vojenské akademie v Brně, 2002, s. 17.

¹⁹ PORADA, Viktor. Bezpečnostní vědy: úvod do teorie, metodologie a bezpečnostní terminologie. s. 51.

²⁰ MINISTERSTVO VNITRA ČR. Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu: Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality, s. 6.

²¹ MINISTERSTVO VNITRA ČR. Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu: Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality, s. 5.

je minimalizováno a řízeno. Environmentální hrozby, jako je globální oteplování, znečištění, ztráta zdrojů a přírodní katastrofy, nejen ovlivňují životy lidí, ale ohrožují i celý stát. Vzhledem k tomu by opatření na ochranu životního prostředí měla být zahrnuta jako základní součást bezpečnostní politiky státu.²²

Surovinová a energetická bezpečnost je posledním z klíčových pilířů národní bezpečnosti, o kterých diskutujeme, neboť dostupnost energetických zdrojů a surovin je nezbytnou podmínkou pro stabilní fungování státu, jeho ekonomiky a obyvatelstva. V širším smyslu jde o zajištění spolehlivého přístupu k dostatečnému množství energie a surovin, které umožní plynulý chod společnosti i v době krize. Na straně zdrojů je základním principem diverzifikace - tj. rozšíření počtu dodavatelů, zdrojových oblastí a dopravních tras tak, aby stát nebyl závislý pouze na jednom partnerovi nebo území. Neméně důležité je zajištění technické infrastruktury, která musí být spolehlivá, dostatečně kapacitní a vybavená záložními systémy pro případ výpadků. Součástí energetické bezpečnosti je také kvalifikovaný personál, dobrá správa strategických komoditních zásob a schopnost rychle reagovat na krizové situace. Cílem těchto aktů je posílit energetický sektor a předejít problému, který by mohl ohrozit ekonomiku nebo národní bezpečnost. V užším smyslu energetická bezpečnost znamená skutečnost, že stát může získat povinné množství energetických surovin za dostupné ceny a udržovat stále dodávky elektřiny, plynu a tepla. Tyto dodávky musí splňovat všechny požadavky dnešní společnosti za normálního provozu a zajistit minimální provoz systému v krizových situacích. V případě nouze bude potřebná energie dostatečná k zajištění dobrého života lidí, k udržení provozu průmyslu a dalších základních odvětví a k neohrožení armády, záchranných složek a vládních aktivit. Bezpečnost energie a materiálů je základním předpokladem pro ekonomickou stabilitu, bezpečnost lidí a národní nezávislost.²³

²² MINISTERSTVO VNITRA ČR. Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu: Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality, s. 6.

²³ MINISTERSTVO VNITRA ČR. Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu: Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality, s. 6.

3 Bezpečnostní strategie České republiky 2023

Bezpečnostní strategie České republiky z roku 2023 představuje základní koncepční dokument státu v oblasti zajišťování jeho bezpečnosti. Slouží jako rámec pro formulaci dílčích strategických a koncepčních dokumentů a vyjadřuje politicko-hodnotové ukotvení České republiky v mezinárodním prostředí. Ochrana území, svrchovanosti a obyvatelstva představuje jednu ze základních povinností státu. V případě států euroatlantické civilizace se tato odpovědnost vztahuje také na ochranu demokratických hodnot a lidských práv. Jedním z nástrojů naplňování těchto povinností je tvorba bezpečnostní strategie, která vymezuje hlavní bezpečnostní zájmy a způsoby jejich ochrany. Z pohledu státu lze vnější hrozby členit například na vojenské, politické, ekonomické, kulturně-sociální a ekologické. Vnitřní hrozby, které jsou významné zejména z pohledu jednotlivce, lze naopak spojovat především s existenční bezpečností, ochranou života a majetku, uspokojováním základních životních potřeb a zachováním základních lidských práv a svobod. Bezpečnostní prostředí se přitom neustále vyvíjí – vznikají nové hrozby, zatímco význam některých dřívějších postupně oslabuje.²⁴ Výše popisovaný aktuální dokument schválila vláda České republiky dne 21. června 2023 a nahradil předchozí strategii z roku 2015. Aktualizace strategie byla nezbytná především v důsledku zásadních změn bezpečnostního prostředí, které přinesla ruská agrese vůči Ukrajině v únoru 2022. Podle Bezpečnostní strategie České republiky 2023 válka na Ukrajině zásadně proměnila evropské bezpečnostní prostředí a ukázala, že mír v Evropě již nelze považovat za samozřejmost. Nová strategie tedy reflektuje návrat konvenční války do Evropy a s tím související důraz na obranné schopnosti státu a jeho spojenců.²⁵

Dokument je rozčleněn do několika tematických celků. Po úvodním prohlášení vlády následuje vymezení bezpečnostních zájmů České republiky, analýza současného bezpečnostního prostředí, identifikace hlavních hrozeb a rizik a definování strategických cílů a přístupů k jejich naplňování. Závěrečná část obsahuje stručné shrnutí a deklaraci základních principů bezpečnostní politiky státu. Struktura strategie je koncipována logicky a navazuje na předchozí verze dokumentu. Na rozdíl od strategie z roku 2015 je však text výrazně konkrétnější a reaguje na aktuální geopolitickou realitu. Celkové vyznění dokumentu lze označit jako hodnotově jednoznačné – bezpečnost České

²⁴ GAVLAS, Pavel. Mezinárodní a národní bezpečnost, s. 16, 17.

²⁵ *Bezpečnostní strategie České republiky 2023*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2023. ISBN 978-80-7441-097-0. s. 16

republiky je v něm úzce spojována s obranou demokracie a členstvím v euroatlantickém společenství.²⁶

Bezpečnostní prostředí je v dokumentu popsáno jako nestabilní, nepředvídatelné a dlouhodobě zhoršující se. Podle strategie jsme svědky návratu geopolitické soutěže a silícího soupeření mezi demokratickými a autoritářskými režimy.²⁷ Nejzávažnější hrozbu představuje pokračující agrese Ruské federace proti Ukrajině, která zásadně narušila mezinárodní řád založený na pravidlech. Kromě vojenských hrozeb dokument upozorňuje i na rostoucí význam tzv. hybridních hrozeb, které zahrnují dezinformační kampaně, kybernetické útoky, ekonomický nátlak či zneužívání závislosti na strategických surovinách. V souvislosti s aktivitami Ruské federace se v odborném i mediálním prostoru začaly častěji objevovat pojmy jako hybridní válka, informační válka, kybernetické útoky, propaganda či vlivové působení cizí moci. Na tento fakt upozorňuje ve své odborné publikaci i současný náčelník generálního štábu.²⁸ Významným faktorem zůstává i energetická bezpečnost a odolnost dodavatelských řetězců. Strategie rovněž reflektuje nové dimenze bezpečnosti, jako jsou klimatické změny, migrační toky nebo dopady globálních krizí. Tyto jevy jsou vnímány jako faktory, které mohou nepřímo oslabovat stabilitu státu i společnosti. Klíčovým pojmem se stává pojem odolnost, kterou dokument chápe jako schopnost státu a společnosti předcházet krizím a efektivně se z nich zotavovat.²⁹

3.1 Bezpečnostní zájmy České republiky a způsoby jejich naplňování

Definice a hierarchizace bezpečnostních zájmů tvoří základní pilíř strategického plánování každého suverénního státu. V podmínkách České republiky nejsou tyto zájmy chápány jako statický soubor priorit, nýbrž jako dynamický normativní rámec. Ten reflektuje nejen tradiční vojenské hrozby, ale v souladu s moderním pojetím bezpečnosti zahrnuje i širší spektrum rizik, včetně ekonomických či environmentálních aspektů.³⁰

²⁶ *Bezpečnostní strategie České republiky 2023*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2023. ISBN 978-80-7441-097-0. s. 25

²⁸ ŘEHKA, Karel. *Informační válka*. Praha: Academia, 2017. XXI. století. ISBN 978-80-200-2770-2. s. 176

²⁹ *Bezpečnostní strategie České republiky 2023*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2023. ISBN 978-80-7441-097-0. s. 37

³⁰ WAISOVÁ, Šárka. *Bezpečnost: vývoj a proměny konceptu*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2005. ISBN 80-86898-21-9. s. 32-35

Základním východiskem pro jejich formulaci je snaha o zajištění kontinuity státu, ochranu jeho obyvatelstva a zachování demokratického řádu.

Klíčovým aspektem české bezpečnostní politiky je striktní rozlišení zájmů podle jejich významu pro existenci státu. Tato kategorizace umožňuje politické reprezentaci i exekutivním složkám efektivně alokovat omezené zdroje a určovat prioritu reakcí v případě vzniku krizových situací. Zatímco životní zájmy jsou z podstaty nekompromisní a jejich obraně je podřízena veškerá státní moc, strategické a další významné zájmy vytvářejí nezbytné vnější prostředí a vnitřní odolnost, které naplňování těchto životních umožňují. Následující podkapitoly podrobí analýze jednotlivé úrovně zájmů tak, jak je definuje aktuální Bezpečnostní strategie ČR z roku 2023, přičemž zohlední jejich provázanost s mezinárodními závazky v rámci NATO a Evropské unie.

3.1.1 Životní zájmy

Představují nejvyšší kategorii v hierarchii státních priorit. Jejich definice v rámci strategických dokumentů není pouze formálním aktem, ale vyjádřením základních hodnot, na nichž je česká státnost vybudována. Narušení těchto zájmů je interpretováno jako přímé ohrožení existence státu, jeho suverenity a demokratického zřízení, což v rovině mezinárodního práva i vnitrostátní legislativy aktivuje nejzazší obranné mechanismy.³¹ Podle Bezpečnostní strategie ČR tvoří jádro životních zájmů tři základní pilíře:

Suverenita a územní celistvost

Zajištění svrchovanosti a teritoriální integrity zůstává primárním imperativem českého státu. V duchu **neorealistické školy** mezinárodních vztahů je stát chápán jako racionální aktér, jehož hlavním cílem v anarchickém mezinárodním systému je přežití.³² Suverenita je v tomto kontextu vnímána ve dvou dimenzích:

- **Vnitřní suverenita:** Výlučná schopnost státu uplatňovat moc na svém území.
- **Vnější suverenita:** Právní i faktická nezávislost na cizí moci.

³¹ *Bezpečnostní strategie České republiky 2023*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2023. ISBN 978-80-7441-097-0. s. 8-9

³² WALTZ, Kenneth Neal. *Theory of international politics*. Long Grove: Waveland Press, 2010. ISBN 978-1-57766-670-7. s. 9-10

Bezpečnostní strategie tento koncept modernizuje důrazem na „politickou nezávislost“, což v současném prostředí hybridních hrozeb neznamena pouze ochranu hranic, ale především schopnost autonomního rozhodování bez externího nátlaku či ekonomického vydírání. Jak uvádí Eichler ve svém díle, bez kontroly nad vlastním teritoriem a politickými procesy stát ztrácí svou mezinárodněprávní subjektivitu.³³

Demokratický právní stát

Druhý pilíř propojuje bezpečnost státu s charakterem jeho politického režimu. Zde dochází k posunu od čistého realismu k **liberálnímu institucionalismu**, který tvrdí, že vnitřní stabilita a demokratické zřízení jsou klíčové pro mezinárodní mír a bezpečnost. Ochrana náležitostí demokratického právního státu je pojmána jako nástroj proti vnitřní erozi systému. V kontextu teorie **sekuritizace** (tzv. Kodaňská škola) je demokratický řád „referenčním objektem“, který musí být chráněn před hrozbami, jako jsou extremismus či dezinformační kampaně cílené na podkopání legitimacy institucí.³⁴ Tento pilíř je úzce spjat s ústavním pořádkem ČR, konkrétně s čl. 1 Ústavy, který definuje ČR jako svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát.³⁵

Základní lidská práva a svobody: Koncept lidské bezpečnosti

Zařazení lidských práv mezi životní zájmy představuje normativní ukotvení české bezpečnostní politiky. Tento přístup odpovídá konceptu **lidské bezpečnosti**, který do středu zájmu namísto státu staví jednotlivce.³⁶ Bezpečnost zde není chápána pouze jako absence ozbrojeného konfliktu, ale jako stav, kdy jsou garantována základní práva definovaná Listinou základních práv a svobod.³⁷ Propojení bezpečnosti s lidskými právy vytváří morální rámec pro působení ozbrojených sil a bezpečnostních sborů, které musí při zajišťování státních zájmů postupovat v souladu s principy humanity a proporcionality. Tímto se Česká republika explicitně přihlašuje k hodnotovému společenství západních demokracií.

³³ EICHLER, Jan. *Mezinárodní bezpečnost v éře globalizace*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-110-7. s. 10-19

³⁴ BUZAN, Barry, Ole WÆVER a Jaap de WILDE. *Security: a new framework for analysis*. Boulder: Lynne Rienner Publishers, 1998. ISBN 1-55587-784-2. s. 90-93

³⁵ Čl. 1 Ústavního zákona č. 110/1998 Sb. o bezpečnosti ČR - znění od 01.12.2000

³⁶ WAISOVÁ, Šárka. *Bezpečnost: vývoj a proměny konceptu*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2005. ISBN 80-86898-21-9. s. 23-26

³⁷ Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky

3.1.2 Strategické zájmy České republiky

Strategické zájmy tvoří funkční most mezi abstraktními životními zájmy a konkrétní bezpečnostní politikou státu. Jejich naplňování je chápáno jako nezbytný předpoklad pro společenský rozvoj a prosperitu ČR. Na rozdíl od životních zájmů, které jsou fixní, se u strategických zájmů volí přístupy a prostředky „přiměřené situaci“, což dává exekutivě prostor pro flexibilní reakci na dynamické změny v mezinárodním prostředí.³⁸ V aktuální Bezpečnostní strategii ČR (2023) dochází k opuštění sektorového vnímání bezpečnosti ve prospěch komplexního přístupu. Strategické zájmy jsou definovány jako vzájemně provázaný systém, kde mezinárodně-politické ukotvení státu přímo závisí na jeho vnitřní odolnosti a technologické vyspělosti. Naplňování těchto zájmů je nezbytným předpokladem pro ochranu zájmů životních a pro dlouhodobou stabilitu demokratického řádu.

Euroatlantická vazba a kolektivní obrana v 21. století

Obrázek 1 - Česká republika je členem NATO od roku 1999

Ústředním bodem české strategie je institucionální a hodnotová integrace v rámci **NATO** a **Evropské unie**. Tato vazba však již není vnímána pouze jako diplomatický fakt, ale jako dynamický proces budování kolektivní

obranyschopnosti. Klíčovým cílem je udržení strategické jednoty těchto organizací a posilování jejich schopnosti odstrašit technologicky vyspělého protivníka. To vyžaduje nejen politickou soudržnost, ale i budování moderních ozbrojených sil, které jsou pevně opřeny o domácí obranný a bezpečnostní průmysl.³⁹ Soběstačnost v dodávkách strategického materiálu a služeb je zde chápána jako kritický prvek vojenské suverenity, což koresponduje s neorealistickým požadavkem na zachování státních kapacit pro případ krizových stavů.⁴⁰

³⁸ *Bezpečnostní strategie České republiky 2023*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2023. ISBN 978-80-7441-097-0. s. 8-9

³⁹ *Bezpečnostní strategie České republiky 2023*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2023. ISBN 978-80-7441-097-0. s. 9-15

⁴⁰ WALTZ, Kenneth Neal. *Theory of international politics*. Long Grove: Waveland Press, 2010. ISBN 978-1-57766-670-7. s. 137-141

Bezpečnost v euroatlantickém prostoru je v současnosti neoddělitelná od technologického náskoku. Stát proto mezi strategické zájmy řadí ochranu nastupujících a přelomových technologií a zajištění integrity kybernetického prostoru. Tato oblast se přímo prolíná s vnitřní bezpečností a ochranou kritické infrastruktury. Cílem je vytvořit bezpečné digitální prostředí, které bude imunní vůči kybernetické špionáži a útokům na komunikační a informační systémy státu. V tomto smyslu se kybernetický prostor stává novou doménou obrany, která vyžaduje stejnou úroveň pozornosti jako doména pozemní či vzdušná.⁴¹ Zásadním posunem v nové strategii je povýšení ekonomických a energetických aspektů na úroveň národní bezpečnosti. Česká republika usiluje o systematické snižování závislostí na aktérech, kteří představují hrozbu pro její suverenitu. Tento proces, v mezinárodní teorii označovaný jako **de-risking**, zahrnuje diverzifikaci dodávek surovin, energie i potravin. Bezpečnost státu je tak podmíněna schopností odolávat ekonomickému nátlaku a garantovat funkčnost kritických sektorů i v případě narušení globálních dodavatelských řetězců. Tím se strategický zájem rozšiřuje i na oblast environmentální bezpečnosti a šetrného nakládání s přírodními zdroji, které jsou vnímány jako limitující faktory budoucí prosperity a stability.⁴² Pravděpodobnost útoku na naši zemi již nemůže zůstat bez povšimnutí a zde se jedná zejména o přímé ohrožení České republiky vojenským útokem, pokud by ale takový útok nastal, může se v rámci dlouho budované obranné strategie ČR spolehnout na pomoc spojenců na základě smluvního závazku NATO o kolektivní obraně.⁴³ Pomineme-li výhody a závazky vycházející z toho mezinárodního společenství, neměli bychom ani zapomínat na důležitost regionálních partnerství a aliancí. Naším obdobným strategickým zájmem je podle Druláka také regionální partnerství v rámci Visegradské skupiny.⁴⁴

3.1.3 Další významné zájmy

Kategorie dalších významných zájmů doplňuje hierarchickou strukturu bezpečnostních priorit České republiky o širší politické, společenské a institucionální aspekty. Jejich prosazování je chápáno jako nezbytný předpoklad pro zvyšování celkové robustnosti státu a jeho schopnosti preventivně reagovat na komplexní hrozby. Zatímco životní

⁴¹ *Bezpečnostní strategie České republiky 2023*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2023. ISBN 978-80-7441-097-0.

⁴² WAISOVÁ, Šárka. *Bezpečnost: vývoj a proměny konceptu*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2005. ISBN 80-86898-21-9. s. 50

⁴³ BÁRTA, M., KOVÁŘ, M., FOLTÝN, O., ed. *Povaha změny: bezpečnost, rizika a stav dnešní civilizace*. Praha: Vyšehrad, 2015. ISBN 978-80-7429-641-3. s. 38

⁴⁴ DRULÁK, Petr a Vladimír HANDL. *Hledání českých zájmů: Vnitřní rozmanitost a vnější akceschopnost*, s.112.

a strategické zájmy se soustředí na bezprostřední přežití a klíčová spojenectví, další významné zájmy směřují k dlouhodobé stabilitě mezinárodního systému a posilování vnitřní soudržnosti společnosti. V mezinárodně-politické rovině hraje ústřední roli rozvoj bilaterálních vztahů s klíčovými spojenci, zejména se sousedními státy, partnery v rámci Evropské unie, Spojenými státy americkými a Spojeným královstvím. Specifický význam je v aktuálním kontextu přisuzován existenci nezávislé a suverénní Ukrajiny, jejíž pevné ukotvení v euroatlantických strukturách je definováno jako zásadní bariéra proti ruskému mocenskému revizionismu. Tato priorita ilustruje posun k aktivnímu formování bezpečnostního prostředí ve východní Evropě, které přímo determinuje stabilitu českého státu. Současně se česká bezpečnostní politika nově orientuje na asijsko-pacifický region, kde usiluje o budování vztahů s demokratickými partnery. Cílem této diverzifikace je prevence potenciálních „strategických šoků“, jež by mohly vzejít z regionálních konfliktů v této oblasti a paralyzovat globální dodavatelské řetězce.⁴⁵

Důležitým pilířem této kategorie je rovněž podpora **multilateralismu** a mezinárodního řádu založeného na pravidlech. Česká republika usiluje o zvýšení efektivity Organizace spojených národů a obnovu role Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (dále jen „OBSE“), zejména v oblastech prevence konfliktů a kontroly zbrojení.⁴⁶ Tento přístup odpovídá liberálnímu pojetí bezpečnosti, které zdůrazňuje význam mezinárodního práva, ochranu lidských práv a principů demokratického právního státu v globálním měřítku.⁴⁷ Součástí tohoto úsilí je i podpora rovných příležitostí a zahrnování perspektiv zranitelných skupin, což reflektuje moderní trendy v oblasti tzv. lidské bezpečnosti.⁴⁸ Na vnitrostátní úrovni se těžiště dalších významných zájmů přesouvá k posilování společenské odolnosti a funkčnosti státní správy. Klíčovým prvkem je transformace vzdělávacího systému, která musí reflektovat rizika spojená s hybridním působením. Důraz je kladen na rozvoj informační gramotnosti a kritického myšlení, což je vnímáno jako primární obranný mechanismus proti dezinformačním kampaním v kognitivní sféře

⁴⁵ *Bezpečnostní strategie České republiky 2023*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2023. ISBN 978-80-7441-097-0. s. 33

⁴⁶ Koncepce zahraniční politiky s. 4 Dostupné z:

https://mzv.gov.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/analyzy_a_koncepce/koncepce_zahranicni_politiky_cr.html

⁴⁷ WAISOVÁ, Šárka. *Bezpečnost: vývoj a proměny konceptu*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2005. ISBN 80-86898-21-9. s. 73-77

⁴⁸ *Bezpečnostní strategie České republiky 2023*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2023. ISBN 978-80-7441-097-0. s. 10

obyvatelstva⁴⁹. Odolnost společnosti je dále podmiňována sociální stabilitou, potlačováním extremismu a vytvářením podmínek pro tolerantní občanskou společnost.

V neposlední řadě je kladen důraz na efektivitu a bezpečnost digitalizace veřejné správy a soustavné snižování kriminality, zejména v oblastech organizovaného zločinu, korupce a kybernetické kriminality. Zajištění připravenosti na mimořádné události antropogenního i přírodního charakteru, včetně environmentální bezpečnosti a šetrného nakládání s přírodními zdroji, pak uzavírá komplexní rámec zájmů, které společně vytvářejí bezpečné a předvídatelné prostředí pro život občanů České republiky.⁵⁰

3.2 Bezpečnostní prostředí a hrozby

Bezpečnostní strategie České republiky z roku 2023 představuje zásadní redefinici hodnocení mezinárodního prostředí, přičemž opouští dřívější předpoklady o kooperativním uspořádání v Evropě. Dokument kategorizuje bezpečnostní hrozby do několika provázaných rovin, které reflektují koncept komplexní bezpečnosti. Ústředním motivem je návrat k realistickému vnímání hrozeb ze strany státních aktérů, jež je doplňováno o asymetrická rizika a globální transnacionální výzvy⁵¹. V rovině tradičních geopolitických hrozeb dokument explicitně ukotvuje Ruskou federaci jako největší, bezprostřední i dlouhodobou hrozbu pro evropskou bezpečnost. Ruská dlouhodobá strategie je definována jako mocenský revizionismus, jehož cílem je udržení a expanze sféry vlivu, a to i za využití masivní vojenské síly. Tento přístup přímo zpochybňuje suverenitu států ve středoevropském prostoru. Teoretický rámec dokumentu rovněž upozorňuje na riziko jaderné eskalace v důsledku postupného vyčerpávání ruských konvenčních sil, což vyžaduje adaptaci aliančních odstrašujících mechanismů. Naopak Čínská lidová republika je v textu konceptualizována odlišně, a to jako globální systémová výzva. Zatímco ruská hrozba má primárně kinetický a bezprostřední charakter, čínské působení je popisováno prizmatem dlouhodobé snahy o přeměnu mezinárodního řádu prostřednictvím socioekonomického nátlaku, kybernetické špionáže a kontroly nad strategickými dodavatelskými řetězci a přelomovými technologiemi. Kromě hlavních mocností strategie identifikuje hrozbu ze strany dalších státních aktérů, kteří usilují o narušení mezinárodního práva a opatření si zbraní hromadného ničení, jmenovitě

⁴⁹ PAVLÍKOVÁ, Ludmila a kol. *Hybridní působení jako bezpečnostní hrozba současnosti*. Brno: Univerzita obrany, 2021. ISBN 978-80-7582-192-8. s 42-48

⁵⁰ *Bezpečnostní strategie České republiky 2023*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2023. ISBN 978-80-7441-097-0. s. 10-11

⁵¹ *Bezpečnostní strategie České republiky 2023*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2023. ISBN 978-80-7441-097-0. s. 16, 29

Íránské islámské republiky a Korejské lidově demokratické republiky. Tyto státy přispívají k destabilizaci svých regionů, což má prostřednictvím podpory ruské agrese či kontroly klíčových námořních tras přímý dopad na euroatlantickou bezpečnost. V širším geografickém kontextu dokument zdůrazňuje přetrvávající nestabilitu na západním Balkáně, Blízkém východě a na africkém kontinentu, kde se prolínají důsledky lokálních konfliktů s rostoucím vlivem Ruska a Číny.

3.2.1 Hybridní hrozby

V současnosti je hrozba hybridního charakteru významnou změnou, která určuje způsob, jakým stát provádí bezpečnostní strategie. Hybridní činnost spočívá v implementování moderních politických, ekonomických, informačních (včetně kyberprostoru) a vojenských nástrojů a přístupů s cílem destabilizovat cílové instituce národního státu a změnit myšlení obecné populace. Tyto operace jsou obvykle prováděny tajně, aby se předešlo totální válce, a státním orgánům tak bylo obtížné takové aktivity odhalit a reagovat na ně. Bezpečnostní strategie ČR uvádí, že národní bezpečnost ČR čelí hrozbám ze strany státních i nestátních aktérů, kteří uplatňují hybridní taktiky k dosažení svých geopolitických a ekonomických cílů.⁵² Hybridní operace se zaměřují na slabiny demokratických společností, mezi něž patří informační prostředí a kritická infrastruktura a ekonomická stabilita a sociální soudržnost. Operace zahrnují dezinformační kampaně a kybernetické útoky a taktiku ekonomického nátlaku a zpravodajské operace, které spolupracují na poškození demokratických procesů a snížení důvěry veřejnosti ve vládní instituce. Bezpečnostní strategie zároveň ukazuje, že současné bezpečnostní prostředí je kombinací nebo vysoce posílenou spoluprací bezpečnostních hrozeb.⁵³ Hybridní operace jsou schopny využít již existující společenské problémy a bezpečnostní výzvy, mezi které patří migrační krize, ekonomická nestabilita a radikalizace některých částí společnosti. V takových situacích mohou být tyto jevy zneužity k šíření dezinformací, posílení polarizace společnosti nebo oslabení politické stability státu.

Hybridní útoky vyžadují integrovanou reakci. V boji proti takovým hrozbám musí organizace používat konvenční bezpečnostní opatření a zvyšovat svou provozní odolnost a zároveň chránit svá digitální aktiva. Národní bezpečnostní strategie v České republice prosazuje komplexní rámec známý jako celostátní a celospolečenská spolupráce, který spojuje vládní agentury a bezpečnostní složky a subjekty soukromého sektoru a občanské

⁵² *Bezpečnostní strategie České republiky 2023*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2023. ISBN 978-80-7441-097-0, s. 25

⁵³ https://mzv.gov.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/bezpecnostni_politika/index.html

organizace. Tento přístup funguje na základě předpokladu, že hybridní hrozby vyžadují více než jen vojenské nebo bezpečnostní reakce. Společnost se musí naučit odolávat manipulaci a dezinformacím a dalším nepřátelským taktikám.⁵⁴

V České republice působí různé instituce, které se hybridními hrozbami zabývají, a analytická oddělení, která se této problematice věnují. Příkladem takto životně důležité instituce je Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám, které působí v rámci Ministerstva vnitra. Centrum má tři hlavní úkoly, protože analyzuje dezinformační kampaně a kontroluje stav bezpečnosti a pomáhá vládním úředníkům v boji proti hybridním operacím. Primárním cílem těchto operací vždy bylo a bude odhalovat bezpečnostní rizika v rané fázi a zároveň zlepšit schopnost zemí reagovat na vznikající bezpečnostní hrozby.⁵⁵ Významnou a do jisté míry nezbytnou součástí obrany proti hybridním hrozbám je rovněž mezinárodní spolupráce. Česká republika aktivně spolupracuje s partnery v rámci Severoatlantická aliance a Evropská unie, které vytvářejí společné mechanismy pro sdílení informací, koordinaci bezpečnostních opatření a zvyšování odolnosti členských států vůči hybridnímu působení. Tyto organizace zároveň podporují výměnu zkušeností mezi jednotlivými státy a rozvoj společných strategií zaměřených na ochranu demokratických institucí a kritické infrastruktury. Tato spolupráce vytváří bezpečný štít proti hybridním aktivitám a udržuje potenciální hrozby daleko za hranicemi.

Z výše uvedených skutečností vyplývá, že hybridní hrozby představují komplexní bezpečnostní problém, který vyžaduje dlouhodobý a systematický přístup. Vedle posilování schopností bezpečnostních institucí je klíčovým faktorem také zvyšování informovanosti a odolnosti společnosti, protože právě společenská soudržnost a schopnost obyvatel rozpoznat manipulativní informace představují jeden z hlavních předpokladů úspěšné obrany proti hybridnímu působení.

3.2.2 Terorismus, migrace a organizovaný zločin

Současné bezpečnostní prostředí je charakteristické vysokou mírou provázanosti různých bezpečnostních hrozeb. Vedle tradičních vojenských rizik představují významnou výzvu také nestátní bezpečnostní hrozby, mezi které patří zejména terorismus, nelegální migrace a organizovaný zločin. Tyto jevy mohou samostatně ohrožovat bezpečnost státu, zároveň

⁵⁴ *Bezpečnostní strategie České republiky 2023*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2023. ISBN 978-80-7441-097-0, s. 25

⁵⁵ <https://mv.gov.cz/chh/homepage.aspx?utm>

však často působí ve vzájemné souvislosti a mohou být využívány jako nástroje destabilizace společnosti nebo součást širších hybridních strategií. Strategie reflektuje dopady změny klimatu, extrémních projevů počasí a šíření infekčních onemocnění s pandemickým potenciálem. Tyto faktory primárně nevznikají jako záměrná nepřátelská činnost, avšak mají destruktivní vliv na infrastrukturu, ekonomiku a celkovou obranyschopnost státu, čímž zásadně dotvářejí komplexní mapu bezpečnostních rizik České republiky.⁵⁶

Terorismus představuje jednu z nejzávažnějších bezpečnostních hrozeb současnosti. Obecně jej lze charakterizovat jako použití násilí nebo hrozby násilím s cílem zastrašit obyvatelstvo, ovlivnit politická rozhodnutí nebo destabilizovat státní instituce. Teroristické aktivity jsou často motivovány ideologickými, náboženskými nebo politickými cíli a jejich hlavním účelem je vyvolat strach a nejistotu ve společnosti. Moderní terorismus se vyznačuje především decentralizovanou strukturou, využíváním moderních komunikačních technologií a schopností působit v mezinárodním prostředí. Teroristické organizace často operují prostřednictvím menších buněk nebo jednotlivců, což ztěžuje jejich odhalování a prevenci jejich aktivit. Terorismus zároveň využívá mediální pozornost a informační prostředí k šíření propagandy a k radikalizaci nových příznivců. Z pohledu bezpečnostní politiky představuje terorismus komplexní hrozbu, která vyžaduje koordinovanou reakci bezpečnostních institucí, zpravodajských služeb i mezinárodních organizací. V České republice se problematikou boje proti terorismu zabývá například specializovaný útvar Policie České republiky – Národní centrála proti terorismu, extremismu a kybernetické kriminalitě, která se zaměřuje na monitorování radikalizačních aktivit, vyhodnocování bezpečnostních rizik a prevenci teroristických útoků.⁵⁷ Bezpečnostní strategie České republiky zároveň upozorňuje, že terorismus zůstává významným globálním bezpečnostním rizikem, které může být spojeno s dalšími destabilizačními jevy, jako jsou radikalizace společnosti, šíření extremistických ideologií nebo využívání moderních technologií k propagandě a organizování útoků.

Migrace je přirozeným společenským jevem, který provází lidskou společnost po celou její historii. V bezpečnostním kontextu však může představovat významnou výzvu, zejména pokud dochází k rozsáhlým a nekontrolovaným migračním pohybům způsobeným ozbrojenými konflikty, politickou nestabilitou nebo ekonomickými

⁵⁶ *Bezpečnostní strategie České republiky 2023*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2023. ISBN 978-80-7441-097-0, s. 35

⁵⁷ Policie ČR. Terorismus a organizovaný zločin.

problémy. Migrační vlny mohou vytvářet tlak na státní instituce, sociální systémy i bezpečnostní složky jednotlivých států. Z bezpečnostního hlediska může být problematická zejména nelegální migrace, která je často spojena s činností organizovaných převaděčských sítí nebo s dalšími formami přeshraniční kriminality. Nekontrolovaná migrace může rovněž vytvářet prostor pro šíření dezinformací nebo politickou polarizaci společnosti.⁵⁸ Bezpečnostní strategie České republiky upozorňuje, že migrační krize mohou být v některých případech využívány jako nástroj politického nebo ekonomického tlaku na jednotlivé státy. Z tohoto důvodu je důležitá koordinovaná reakce na úrovni mezinárodní spolupráce, zejména v rámci Evropské unie, která se snaží posilovat ochranu vnějších hranic a zlepšovat koordinaci azylové a migrační politiky. Migrace proto představuje nejen humanitární nebo sociální otázku, ale také významný bezpečnostní faktor, který vyžaduje komplexní přístup zahrnující spolupráci bezpečnostních složek, státní správy a mezinárodních organizací.

Organizovaný zločin představuje další významnou bezpečnostní hrozbu, která může negativně ovlivňovat stabilitu státu a fungování jeho institucí. Organizovaný zločin je charakterizován systematickou trestnou činností prováděnou organizovanými skupinami, které usilují o dlouhodobý finanční zisk prostřednictvím nelegálních aktivit.⁵⁹ Mezi typické oblasti působení organizovaného zločinu patří zejména obchodování s drogami, obchodování s lidmi, nelegální migrace, praní špinavých peněz nebo kybernetická kriminalita. Tyto aktivity mají často přeshraniční charakter a jsou realizovány prostřednictvím komplexních kriminálních sítí působících v různých státech. Organizovaný zločin může zároveň oslabovat státní instituce prostřednictvím korupce, infiltrace do legální ekonomiky nebo financování dalších destabilizačních aktivit. Z tohoto důvodu je boj proti organizovanému zločinu důležitou součástí bezpečnostní politiky státu. Na území České republiky se bojem proti organizovanému zločinu zabývá především Národní centrála proti organizovanému zločinu, která se zaměřuje na odhalování a vyšetřování závažné hospodářské a organizované kriminality.⁶⁰ Výzkumy v oblasti bezpečnostních studií zároveň upozorňují, že organizovaný zločin může být významným faktorem nestability a může se podílet na dalších bezpečnostních

⁵⁸ *Bezpečnostní strategie České republiky 2023*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2023. ISBN 978-80-7441-097-0. s. 32

⁵⁹ Maltz, M. D. (1976). On Defining "Organized Crime": The Development of a Definition and a Typology: The Development of a Definition and a Typology. *Crime & Delinquency*, 22(3), 338-346.

⁶⁰ <https://policie.gov.cz/clanek/terorismus-a-organizovany-zlocin.aspx>

hrozbách, například na pašování zbraní, obchodování s lidmi nebo nelegálních finančních operacích.⁶¹

3.2.3 Podpora veřejnosti

V současném bezpečnostním paradigmatu České republiky přestává být zajišťování bezpečnosti výhradní doménou ozbrojených složek a státního aparátu. Aktuální strategická koncepce definuje tento proces jako jednotný a nedělitelný celek, který vyžaduje úzkou synergii mezi veřejnou správou, soukromým sektorem a občanskou společností. Tento tzv. celovládní a celospolečenský přístup (Whole-of-Society approach) představuje teoretický základ pro koordinaci civilní a vojenské spolupráce, což je koncept, který prosazuje i Severoatlantická aliance v rámci svých cílů odolnosti.⁶²

Stát se v tomto kontextu transformuje z role pasivního ochránce do pozice aktivního koordinátora národní odolnosti. Odolnost zde není chápána pouze v technickém smyslu – například jako fyzická ochrana elektrické sítě – ale zahrnuje širokou dimenzi ekonomickou, environmentální a zejména společenskou. Jak uvádí Bezpečnostní strategie ČR 2023, klíčem k úspěchu je schopnost systému predikovat hrozby a efektivně překonávat krizové situace. Významným pilířem této strategie je posun vnímání občana. Ten již není jen objektem ochrany, ale stává se aktivním prvkem bezpečnostního systému.⁶³ Kultivace schopnosti populace adekvátně reagovat na krizové podněty tvoří primární obranný val, zejména v oblasti čelení hybridnímu působení a rozdmýchávání vnitřního napětí. Vzdělávání a zvyšování bezpečnostního povědomí tak přestává být volitelnou aktivitou a stává se strategickou nutností pro zachování stability demokratického zřízení.⁶⁴ Efektivita prosazování zájmů je přímo úměrná funkčnosti rozhodovacích procesů na národní úrovni a kvalitě mezinárodní spolupráce. Teoretický rámec strategie počítá s kontinuálním rozvojem krizového řízení, demokratickou kontrolou ozbrojených sil a budováním robustních, vzájemně propojených informačních systémů. Významným prvkem je rovněž akcent na ekonomickou suverenitu, kde strategie připouští posílení role státu v hospodářské soutěži. Státní intervence do strategických

⁶¹ <https://veda.polac.cz/?lang=en>

⁶² NATO, 2016. Commitment to enhance resilience. Issued by the Heads of State and Government participating in the meeting of the North Atlantic Council in Warsaw.

⁶³ *Bezpečnostní strategie České republiky 2023*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2023. ISBN 978-80-7441-097-0. s. 6

⁶⁴ ZEMAN, Petr (ed.). *Česká bezpečnostní terminologie: výklad základních pojmů*. Sborníky. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2002. ISBN 80-210-3037-2. S. 14

sektorů, zejména energetiky a kybernetické bezpečnosti, je legitimizována potřebou zajistit kontinuitu dodávek a ochranu klíčových dat.

V éře globalizovaného informačního prostoru nabývá na významu strategická komunikace státu. Ta již neslouží pouze k prostému předávání informací, ale má multifunkční roli: odstrašení potenciálního protivníka, upevňování transatlantických vazeb, a především budování důvěry občanů v demokratické instituce. Strategie v tomto smyslu vnímá včasnou a transparentní komunikaci jako klíčový nástroj prevence. Souběžně s tím je kladen zvýšený důraz na aktivní členění dezinformacím a cizím informačním operacím, které jsou interpretovány jako přímé pokusy o narušení demokratického charakteru státu.⁶⁵ Účinná obrana proti těmto hrozbám vyžaduje budování komplexních analytických kapacit, které umožní tzv. atribuci – tedy přesné přisouzení nepřátelského jednání konkrétnímu aktérovi. Právě schopnost určit původce útoku v informačním prostoru je nezbytným předpokladem pro zacílenou a proporcionální reakci státu.⁶⁶ Tento přístup vyžaduje úzkou koordinaci mezi státními institucemi, občanskou společností a mezinárodními partnery.

Důležitým a opakovaným upozorněním je fakt, že bezpečnost České republiky je chápána jako celek, tudíž ji nelze dělit na oddělené části ani řešit izolovaně. Vyžaduje proto přístup, do něhož jsou zapojeny nejen všechny složky vlády, ale i celá společnost. Tento princip se promítá do činnosti orgánů veřejné správy, jejich vzájemné koordinace i spolupráce mezi civilními a vojenskými strukturami. Úspěšné prosazování bezpečnostních zájmů se neobejde bez **širší podpory veřejnosti** a sdíleného porozumění jejich významu. Strategie ochrany bezpečnostních zájmů stojí na dvou hlavních pilířích. Prvním je prevence, omezování a zmírňování dopadů bezpečnostních hrozeb. Druhým je systematické posilování odolnosti státu a společnosti – tedy schopnosti čelit nepříznivým vlivům, zvládat krizové situace a obnovit stabilitu po jejich odeznění. Odolnost je třeba rozvíjet napříč oblastmi, od ochrany kritické infrastruktury přes informační a kybernetickou bezpečnost až po energetickou a ekonomickou stabilitu či boj proti terorismu. Důležitou roli zde hraje také **vzdělávání občanů**, které zvyšuje povědomí o hrozbách a podporuje schopnost adekvátně reagovat.

Pro zajištění bezpečnosti státu je nezbytné průběžně rozvíjet efektivní rozhodovací mechanismy na národní úrovni a současně udržovat úzkou spolupráci s mezinárodními

⁶⁵ Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2023

⁶⁶ Národní strategie kybernetické bezpečnosti ČR 2021-2025

organizacemi. Funkčnost těchto mechanismů je pravidelně prověřována prostřednictvím cvičení. Součástí systému je demokratická kontrola ozbrojených sil, propracované krizové řízení i spolehlivá komunikace, včetně zabezpečených vládních spojení. Rozhodovací proces podporují propojené informační systémy civilního i vojenského charakteru. V některých situacích může ochrana bezpečnostních zájmů vyžadovat výraznější zapojení státu do hospodářské sféry. Týká se to především strategických oblastí, jako je kybernetický prostor, energetika nebo zajištění dodávek klíčových surovin. Pro posílení bezpečnostního systému je důležité, aby příslušná ministerstva odpovědně vykonávala akcionářská práva ve státem vlastněných podnicích, zejména v sektorech zásadních pro energetickou bezpečnost a ekonomickou stabilitu. V podmínkách rychlého a globalizovaného informačního prostředí nabývá na významu také strategická komunikace státu. Ta směřuje nejen k domácí veřejnosti, ale i k zahraničním partnerům či potenciálním protivníkům. Včasná a promyšlená komunikace může přispět k prevenci hrozeb, omezit jejich dopady, posílit odstrašující efekt a současně budovat důvěru občanů ve státní instituce.⁶⁷ Klíčovým prvkem posilování společenské odolnosti je rovněž schopnost čelit dezinformacím a manipulativním informačním kampaním, zejména pokud jsou vedeny ve prospěch cizích státních aktérů. Účinná obrana vyžaduje komplexní přístup – od podpory mediální a informační gramotnosti přes rozvoj občanské společnosti až po budování analytických kapacit a koordinaci mezi státními institucemi i mezinárodními partnery.⁶⁸

Česká republika musí být schopna reagovat na hrozby jednotně a v širších souvislostech. Zásadní je schopnost správně určit původce útoku či nepřátelského jednání, což umožňuje přesněji zacílit odpověď a účinně hájit národní zájmy a hodnoty. To předpokládá systematický sběr dat i rozvoj odborných kapacit pro jejich vyhodnocování. Specifické postavení v systému zajišťování vnitřní bezpečnosti a ochrany obyvatelstva zaujímají složky **Integrovaného záchranného systému**. Jejich připravenost, materiální vybavení a schopnost okamžité reakce jsou základním předpokladem pro minimalizaci škod na životech, zdraví a majetku při mimořádných událostech jak přírodního, tak lidského původu.⁶⁹ Vláda ČR proto v souladu se strategickými cíli podporuje kontinuální

⁶⁷ *Bezpečnostní strategie České republiky 2023*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2023. ISBN 978-80-7441-097-0., s. 18-19

⁶⁸ *Bezpečnostní strategie České republiky 2023*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2023. ISBN 978-80-7441-097-0., s. 18-19

⁶⁹ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému

modernizaci techniky a rozvoj krizové infrastruktury, což umožňuje efektivní zvládnání krizí v reálném čase.⁷⁰

Závěrem je však nutné zdůraznit, že ani ty nejdřívejší složky státu nemohou být plně efektivní bez aktivní participace občanů. Úspěšná realizace Bezpečnostní strategie ČR 2023 je tak přímo závislá na úrovni informovanosti, důvěře a psychologické odolnosti celé společnosti. Právě proto vyvstává potřeba hlubší analýzy toho, jakým způsobem česká veřejnost aktuální hrozby reflektuje a do jaké míry je seznámena s novými strategickými prioritami státu. Zjištění míry informovanosti veřejnosti a jejího vnímání národní bezpečnosti je proto hlavním cílem praktické části této práce, která následuje.

⁷⁰ Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030

4 Reakce bezpečnostní strategie na aktuální hrozby pro Českou republiku

Z teoretické části této práce, kde jsme si vymezili základní rámec bezpečnostních rizik je nadále nezbytné zaměřit se na aktuální hrozby jimž je Česká republika vystavena a na něž reaguje Bezpečnostní strategie. Cílem této kapitoly je zhodnotit, zda-li je námi rozebíraná strategie v současném světě stále aktuální a zda dostatečně reaguje na výzvy jimž musíme čelit. Tato část bakalářské práce se zaměří na tři konkrétní oblasti bezpečnosti našeho státu, které byly vybrány za nejzásadnější, neboť výčet všech aktuálních hrozeb by se rozsahově vlezl do několika samostatně zaměřených prací.

Tato část bakalářské práce se zaměřuje na tři konkrétní oblasti bezpečnosti státu, jež byly vybrány jako nejzásadnější, neboť komplexní výčet všech aktuálních hrozeb by přesáhl vymezený rozsah textu. Zásadním milníkem současného bezpečnostního prostředí je únor roku 2022. Rusko-ukrajinský konflikt nepředstavuje pouze lokální nepokoje, na které byl evropský kontinent historicky zvyklý, nýbrž plnohodnotný válečný konflikt se všemi svými konsekvencemi. Tento střet bezprostředně prověřuje strategické a krizové plány státu, a to i přesto, že na území České republiky neprobíhají přímé bojové operace a nedochází k ničení infrastruktury. Česká republika je v současnosti nucena čelit mnoha výzvám v různých odvětvích. Zatímco předchozí strategické dokumenty (zejména verze z roku 2015)⁷¹ pracovaly s předpokladem relativní stability a možnosti partnerství s Ruskou federací, Strategie 2023 představuje zásadní změnu paradigmatu. Tento dokument je přímou reakcí na plnohodnotnou ruskou invazi na Ukrajinu v únoru 2022, která definitivně ukončila éru po studené válce, jež se vyznačovala mírovým uspořádáním v Evropě.

4.1 Kolektivní obrana

Při analýze kapitol věnovaných bezpečnostním hrozbám v aktuální Bezpečnostní strategii ČR je zřejmý radikální posun v pojmenovávání rizik. Dokument opouští dřívější diplomatickou opatrnost a velmi adresně definuje aktéry i fenomény, které ohrožují státní zájmy. Z mého pohledu je tento přístup klíčový pro nastavení efektivní obranné politiky, neboť nepojmenovaná hrozba nemůže být úspěšně neutralizována. Za zásadní lze označit skutečnost, že strategie explicitně rozlišuje mezi bezprostřední hrozbou a dlouhodobou

⁷¹ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Bezpečnostní strategie České republiky*. Praha: Vláda České republiky, 2015. 24 s. [online]. [cit. 2026-03-06]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015.pd>

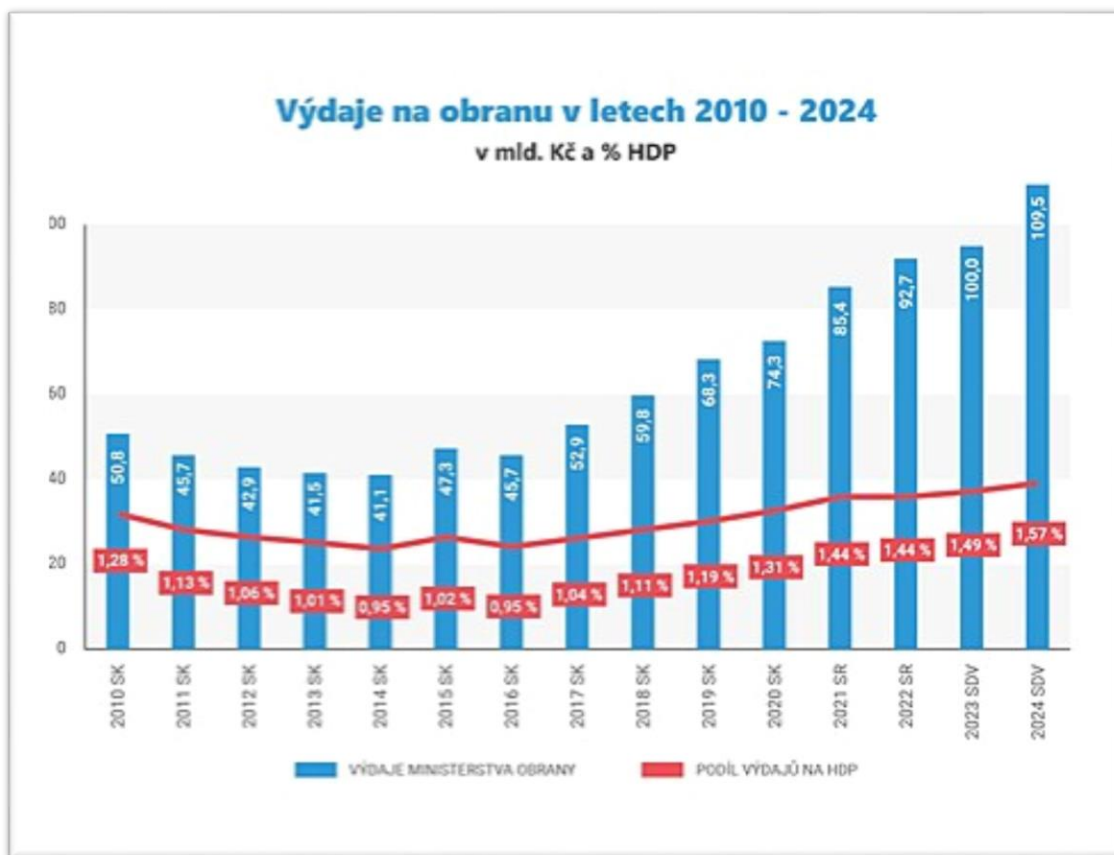
systémovou výzvou. Ruská federace je v dokumentu jasně definována jako největší a nejaktuálnější hrozba pro evropskou bezpečnost. Strategie přesně vystihuje podstatu ruské snahy o zachování sféry vlivu ve střední Evropě prostřednictvím masivního nasazení vojenské síly, hybridního působení a jaderného vydírání. Návrat možnosti konvenčního vojenského konfliktu vysoké intenzity, do něhož by se ČR zapojila v rámci kolektivní obrany NATO, představuje realitu, již se státní aparát musí plně přizpůsobit.

Druhou samostatně postavenou mocností, na kterou dokument reaguje, je Čínská lidová republika. Z textu strategie vyplývá, že Čína je vnímána spíše jako postupná a skrytá globální výzva. Zatímco Rusko narušuje mezinárodní řád hrubou silou, Čína usiluje o jeho tichou transformaci zevnitř. Varovným faktorem, na který strategie upozorňuje, je čínská kontrola dodavatelských řetězců, investice do kritické infrastruktury a zneužívání přelomových technologií, jako je umělá inteligence. Toto socioekonomické a technologické pronikání představuje z dlouhodobého hlediska pro ekonomickou bezpečnost státu možná větší zátěž než konvenční vojenské ohrožení. K těmto hlavním aktérům se přidávají další státy, které jsou v opozici vůči řádu založenému na pravidlech. Strategie oprávněně upozorňuje na riziko šíření zbraní hromadného ničení, a to jak v případě severokorejského jaderného programu, tak Íránských ambicí.⁷² Propojení těchto států s ruskou agresí na Ukrajině pouze dokazuje, že regionální konflikty dnes mají bezprostřední globální přesah. V případě rozšíření sféry vlivu těchto jmenovaných zemí

⁷² *Bezpečnostní strategie České republiky 2023*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2023. ISBN 978-80-7441-097-0., s. 19

se úměrně zvyšuje riziko narušování bezpečnosti, a to ať už vnitřní či vnější. V takovéto situaci je nutné vyzdvihnout důležitost našeho pevného členství v aliancích,

Obrázek č. 2 Výdaje na obranu v letech 2010-2024⁷³

vystupujících a jednajících navenek větší silou. Za naprosto zásadní považuji naše členství v **NATO**. Z úst vládních a vojenských představitelů jsem stále častěji upozorňováni na fakt, že v případě napadení nemáme šanci se sami ubránit proti mnohem početnějšímu a silnějšímu protivníku jakými bezesporu země, na které odkazuje Bezpečnostní strategie jsou. Členství v takovýchto aliancích zajisté není samozřejmostí a není ani zdarma. Každý členský stát pro příspěví ke kolektivní obraně se zavázal alokovat ona často citovaná 2 % hrubého domácího produktu (dále jen „HDP“) na obranu.⁷⁴ Česká republika si tuto podmínku zakotvila v zákoně.⁷⁵ Jako výtku si zde nemohu odpustit zmínit fakt, že trvalo dvacet let, než byl skutečný závazek splněn.

Pokud se na celou situaci podíváme z „nižšího patra“, nutno pak podotknout, že to což bylo dlouhé roky upozadováno a podfinancováno bude potřebovat další dlouhé roky

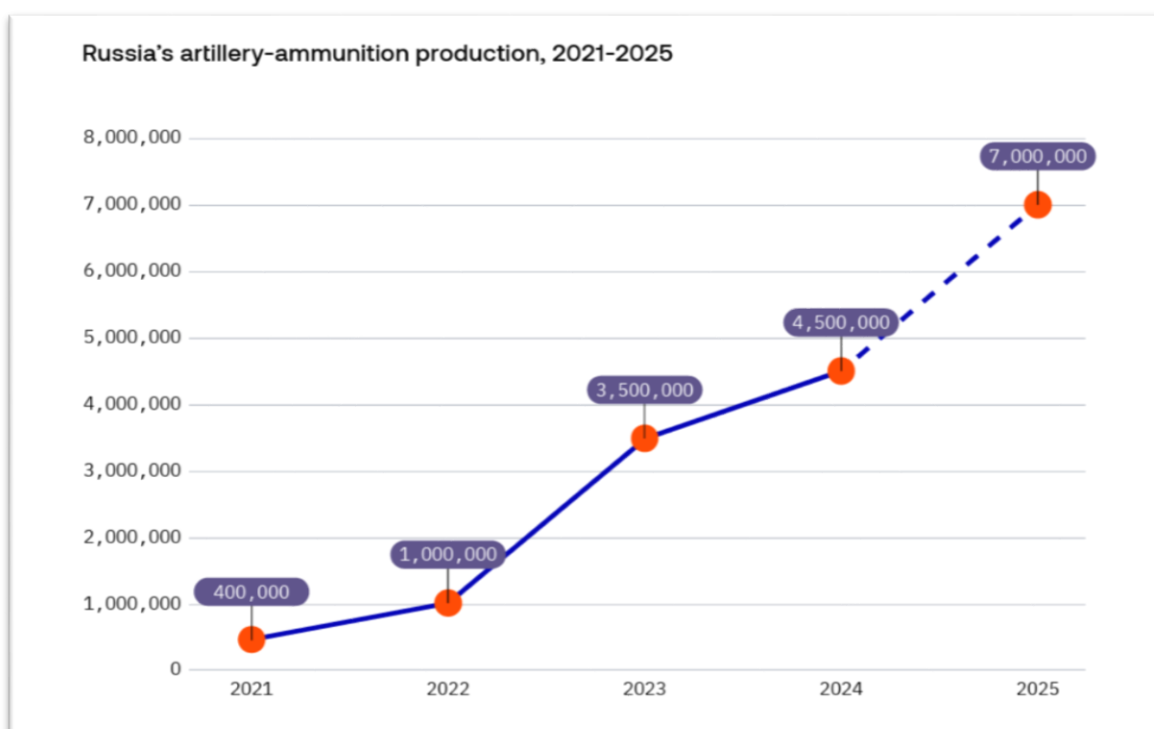
⁷³ Ministerstvo financí ČR

⁷⁴ <https://mocr.mo.gov.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/ceska-republika-splni-za-rok-2024-zavazek-vydavat-2--hdp-na-obranu-255877/>

⁷⁵ § 1 odst. 1 zákona č. 177/2023 Sb. o financování obrany - znění od 01.01.2024

k nápravě. Pravým aktuálním důkazem je například modernizace armádní výzbroje a výstroje. V rámci solidarity s napadenou Ukrajinou se naše vláda opakovaně usnesla na podpoře vojenským materiálem, který pro naše jednotky nemá využití. Hlavním důvodem nevyužitelnosti bylo stáří materiálu ať už fyzické či technologické. Odeslaný materiál, měl být následně nahrazen jeho modernějšími verzemi. Narážíme zde ale na překážku globálního charakteru, a to na problém s kapacitou naší výroby. Zastavení Ruského postupu si vyžádalo nemalé zdroje, které byly uvolněny z naplněného skladu. V té době ovšem došlo ke stagnaci či dokonce útlumu výroby, což v praxi znamená, že rychle vydaný materiál nelze včas a adekvátně nahradit. Problémem demokracie je zdlouhavý proces přijímání rozhodování. V tomto případě není možné tak rychle a efektivně nastartovat válečnou výrobu jako to dle dostupných zdrojů lze v zemích jako je Rusko a Čína.

Obrázek 3 – roční produkce dělostřeleckých granátů Ruské federace⁷⁶

Vhodným ukazatelem pro porovnání nastartování průmyslové výroby je například produkce dělostřelecké munice. Jak jsme se i v tomto konfliktu přesvědčily dělostřelectvo je královnou bojiště, a i v dnešní době moderních technologií plní svou nezastupitelnou funkci. Na přiloženém grafu můžeme vidět, jak se vyvíjel stav produkce dělostřelecké munice Ruskou federací od předválečného roku 2021 až po současný rok 2025. Můžeme

⁷⁶ <https://www.valisluureamet.ee/doc/raport/2026-en.pdf>

vidět, že v roce rozpoutání konfliktu 2022 dokázal Ruský průmysl zmobilizovat své kapacity a navýšit výrobu o více než 100 % oproti předešlému roku a v tomto trendu se snaží své tempo udržovat a nadále rozvíjet výrobu.⁷⁷ Z našeho pohledu „abnormální“ růst průmyslové produkce je dle mého názoru způsoben zejména dvěma důležitými faktory. Jednak se jedná o zdroje strategických surovin potřebných k produkci vojenského materiálu a zde se nemusíme vázat pouze na citovanou dělostřeleckou municí. Tyto suroviny, sloužící ať už jako vstupní typu wolfram, ocel, uran apod, nebo komodity nutné ke zpracování jako je plyn a ropa se v důstojném měřítku samozřejmě nachází na území Ruské federace. Tento stát tak nemá potřebu řešit ve vyvíjejícím se geopolitickým prostředí alternativní dodávky nutných zdrojů, což vede k výše zobrazenému konzistentnímu navyšování výroby. Jako druhý zásadní důvod vidím dlouhodobé sledování jednoho cíle a činění patřičných kroků pro jeho naplnění. V Rusku či Číně, na které strategie reaguje se vláda nemění, co čtyři roky jako v naší zemi, případně západním světě. Tento stav za žádných okolností nechci vyzdvihovat jako výhodu, či dokonce zpochybnit fungování demokratických principů. Cílem je pouze upozornit na výhodu těchto mocností, které se metodou postupného přibližování se k cíli, dokázali dostatečně připravit na konflikt, který prověří jejich schopnosti.

Samotné nahrazení pozbytých kusů zastaralé techniky bude v nadcházejících letech zajištěno strategickými nákupy. Ministerstvo obrany pro prezentaci svých plánů nadcházejících let zpracovalo publikaci s názvem „**Obrana České republiky v číslech**“, která graficky znázorňuje víceleté projekty financované rozpočtem. Největší investicí za uvedených 142,5 mld. Kč je zde nákup nadzvukových letounů F-35 Lightning II, jakožto budoucí náhradu za odcházející Gripeny.⁷⁸ Pro pozemní síly jsou zde vyčleněny prostředky přesahující 100 mld. Kč na modernizaci mechanizovaných jednotek, konkrétně tanků a bojových vozidel pěchoty. Z hlediska rozložení tohoto plánu zastávám rozdílný názor k vynakládání prostředků. Od začátku konfliktu na Ukrajině jsme mohli zaregistrovat z mého pohledu tři nejvýznamnější prostředky vedoucí k zastavení ruského postupu. Jednalo se o systémy protivzdušné obrany, které znemožnily dosažení ruské vzdušné převahy. Dále se jednalo o rychle dodané ruční protitankové zbraně, které dokázali zastavit mechanizované sbory, útočící ve vysokých počtech. A na posledním,

⁷⁷ International security and Estonia 2026, s57

⁷⁸Obrana České republiky v číslech, Ministerstvo obrany ČR, 2025. Dostupné z: <https://mocr.mo.gov.cz/assets/multimedia-a-knihovna/publikace/mo/rozpocet-2025-ver-web.pdf>, s. 18.

zato neméně důležitým místě jsou to bezpilotní prostředky – drony.⁷⁹ V dokumentu ministerstva obrany je sice plánovanému protiletadlovému kompletu SHORAD alokováno 12,7 mld. Kč, avšak není zde zmínka o jakémkoli plánu nákupu či výzkumu zaměřeném na bezpilotní prostředky.⁸⁰

Členství v Severoatlantické alianci, Evropské unii a dalších uskupeních tvoří klíčový prvek obrany státu o rozměrech a schopnostech České republiky. Lze kladně hodnotit, že důležitost těchto spojení je v Bezpečnostní strategii opakovaně zdůrazňována a zaujímá v ní nezastupitelné místo. Za pozitivní posun lze rovněž považovat navýšení výdajů na obranu na úroveň 2 % HDP,⁸¹ což zajišťuje adekvátní postavení ČR na mezinárodním poli. Je však nezbytné dodržet konzistentní plán udržování, případně navyšování obranných výdajů, neboť ozbrojené síly představují hlavní prostředek odstrašení potenciálních protivníků.

4.2 Energetická bezpečnost

Energetická bezpečnost, jejíž význam se naplno projevil po roce 2021 a zejména v souvislosti s ruskou agresí proti Ukrajině v únoru 2022, představuje jednu z nejvýznamnějších nevojenských bezpečnostních výzev současnosti. Tato kapitola přímo navazuje na problematiku jak udržení výroby zbrojních závodů, tak zajištění základních potřeb pro celou společnost. Ačkoliv je často vnímána primárně jako problém ekonomický, její dopady zasahují mnohem širší oblast fungování státu. Otázka zajištění stabilních a cenově dostupných dodávek energií se tak postupně přesunula z roviny hospodářské politiky do samotného jádra bezpečnostní politiky. Ruská federace dlouhodobě využívala export energetických surovin jako významný nástroj svého zahraničněpolitického vlivu. V okamžiku, kdy došlo k omezení dodávek plynu do Evropy a k prudkému růstu cen energií, se naplno ukázalo, jak silně může být energetická závislost zdrojem zranitelnosti. Česká republika, podobně jako řada dalších evropských států, byla do značné míry navázána na ruské dodávky plynu a ropy. Tato strukturální závislost vytvořila situaci, v níž se energetika stala prostředkem nepřímého nátlaku a nástrojem destabilizace. Energetická bezpečnost se tak přestává jevit jako okrajová otázka a stává se součástí širšího konceptu národní odolnosti. Schopnost státu zajistit

⁷⁹ https://www.idnes.cz/technet/vojenstvi/javelin-nlaw-a-bayraktar-zbran-protitankova-dron-rusko-invaze-strela.A220228_112011_vojenstvi_vse

⁸⁰ Obrana České republiky v číslech, Ministerstvo obrany ČR, 2025. Dostupné z: <https://mocr.mo.gov.cz/assets/multimedia-a-knihovna/publikace/mo/rozpocet-2025-ver-web.pdf>, s. 18.

⁸¹ <https://mocr.mo.gov.cz/multimedia-a-knihovna/publikace/mo/obrana-ceske-republiky-v-cislech-2025-254919>

nepřerušené dodávky energií, diverzifikovat své zdroje a minimalizovat jednostrannou závislost je dnes zásadním předpokladem jeho stability. V tomto kontextu lze energetickou krizi chápat jako konkrétní projev širšího geopolitického soupeření, které se neodehrává pouze na vojenské úrovni, ale i v oblasti surovin, infrastruktury a strategických komodit. Dopady energetické krize se projeví na několika úrovních. V ekonomické rovině vedly vysoké ceny energií k růstu inflace, zvýšenému tlaku na státní rozpočet a k nutnosti přijímat rozsáhlá kompenzační opatření. Sociální rovina byla neméně významná – rostoucí náklady na vytápění a elektřinu zvýšily riziko energetické chudoby a posílily napětí ve společnosti. V takové situaci se energetická otázka snadno stává předmětem politické polarizace a může být zneužívána dezinformačními kampaněmi. Energetická krize tak není pouze technickým problémem infrastruktury, ale i faktorem, který může ovlivňovat vnitřní stabilitu státu. Reakce České republiky i celé Evropské unie spočívala především v urychlené diverzifikaci dodávek. Došlo k posílení spolupráce v rámci EU, k využití kapacit LNG terminálů a k naplnění zásobníků plynu před zimním obdobím. Díky vyžití terminálu v nizozemském Eemshavenu se podařilo snížit závislost republiky na ruském plynu.⁸² Současně se zvýšil důraz na rozvoj domácích energetických zdrojů a na snižování závislosti na autoritářských režimech. Tato opatření ukazují, že energetická politika je stále více vnímána jako součást širší bezpečnostní strategie státu. Energetická krize zároveň otevřela debatu o dlouhodobě podobě energetického mixu České republiky. Otázka jaderné energetiky, rozvoje obnovitelných zdrojů či posilování energetických úspor již není pouze environmentálním nebo ekonomickým tématem, ale také tématem bezpečnostním. Schopnost zajistit stabilní a předvídatelné zdroje energie se totiž přímo promítá do schopnosti státu čelit krizím a zachovat si strategickou autonomii.

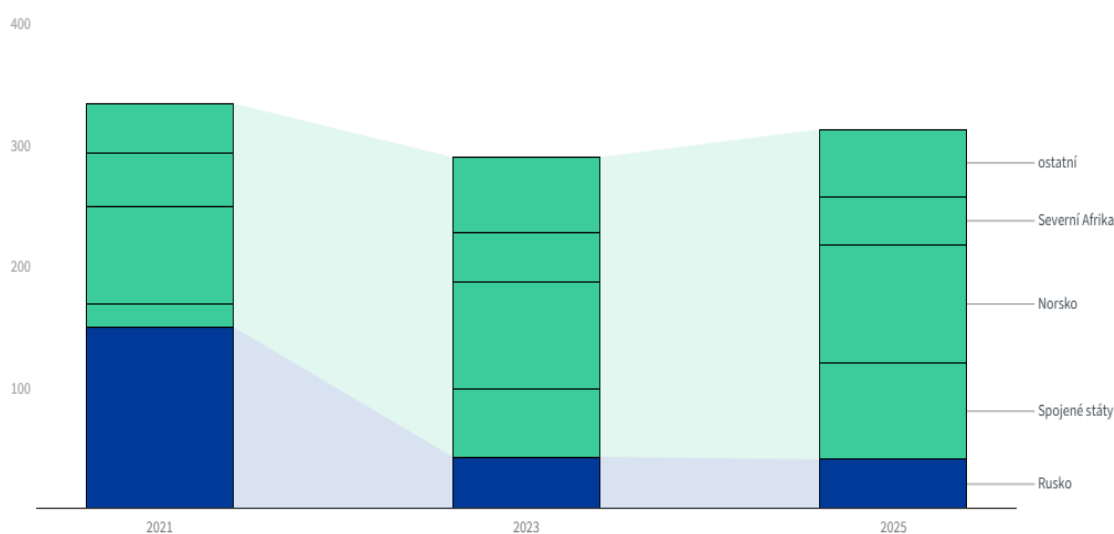
Z širší perspektivy lze konstatovat, že zkušenost posledních let potvrdila těsné propojení mezi energetikou a geopolitikou. Energie se stala nástrojem mocenského soupeření a současně testem solidarity mezi evropskými státy. Pro Českou republiku z toho plyne nutnost dlouhodobě budovat energetickou odolnost, diverzifikovat rizika a vnímat energetickou bezpečnost jako integrální součást své národní bezpečnosti. Energetická krize tedy nepředstavuje izolovanou epizodu, ale strukturální výzvu, která zásadním způsobem proměnila pohled na bezpečnostní politiku. Ukázala, že stabilita státu není

⁸² MPO ČR, 2022. Česká republika si zajistila kapacitu v LNG terminálu v Nizozemsku. [online]. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu.

podmíněna pouze vojenskou silou, ale i schopností zajistit základní funkce společnosti, mezi něž dodávky energie bezpochyby patří.

Po prostudování patřičných zdrojů a identifikování souvislostí bylo jasné, že bez pochopení situace před rokem 2022 nelze současný stav správně interpretovat. Evropská unie byla totiž dlouhodobě výrazně závislá na dodávkách ruských fosilních paliv. V roce 2021 pocházelo přibližně 45 % veškerého dováženého zemního plynu do EU z Ruska, což představovalo zhruba 155 miliard metrů krychlových plynu ročně.⁸³

Obrázek 4 – Dovoz plynu do EU v metrech krychlových⁸⁴

Tato čísla jasně ukazují, že Rusko nebylo jen jedním z dodavatelů, ale bylo klíčovým pilířem evropské energetické stability. Situace se zásadně změnila po zahájení ruské invaze na Ukrajinu v únoru 2022. V průběhu téhož roku došlo k dramatickému omezení dodávek. Import ruského plynu do EU klesl z přibližně 155 bcm v roce 2021 na přibližně 80 bcm v roce 2022, tedy téměř o polovinu. V roce 2023 se tento objem dále snížil přibližně na 40–45 bcm, což znamená, že podíl Ruska na evropském trhu s plynem poklesl na zhruba 15 %. Z mého pohledu tato data potvrzují, že energetická krize nebyla pouze cenovým výkyvem, ale strukturální změnou bezpečnostního prostředí. Evropská unie reagovala spuštěním plánu **REPowerEU**⁸⁵, jehož cílem bylo rychle snížit závislost na ruských fosilních palivech, diverzifikovat dodavatele a posílit obnovitelné zdroje energie. Dalším zásadním faktorem byl cenový vývoj. V roce 2022 dosáhly evropské

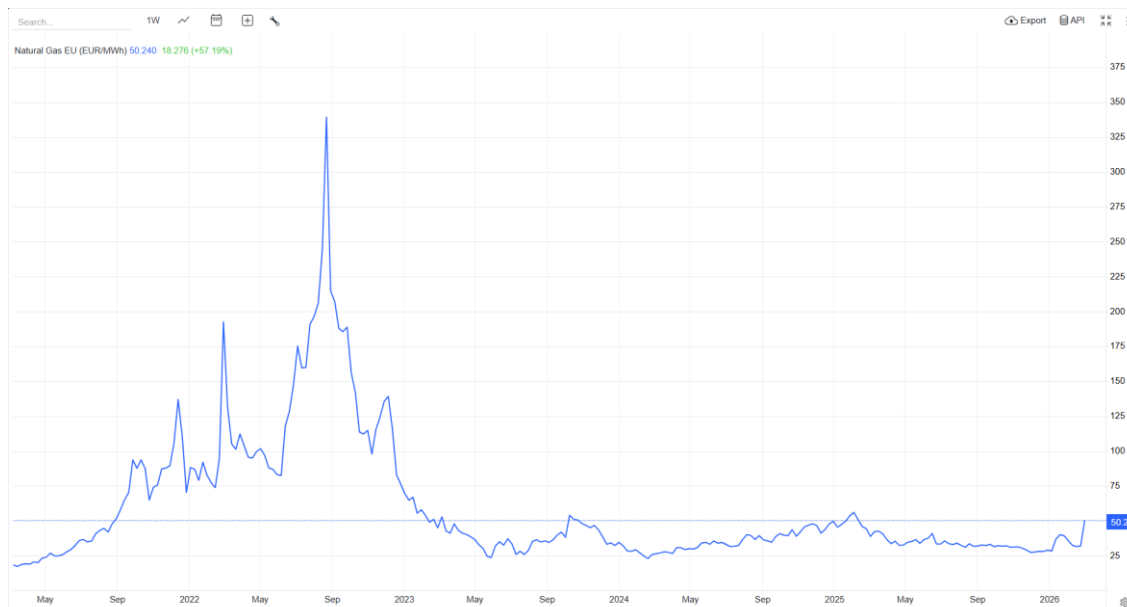
⁸³EUROPEAN COMMISSION. EU energy security and gas supply. Brussels, 2022. Dostupné z: <https://energy.ec.europa.eu>

⁸⁴ výpočet Evropské komise na základě společnosti LSEG (Refinitiv) a sítě ENTSO-G <https://www.consilium.europa.eu/cs/infographics/where-does-the-eu-s-gas-come-from/#0>

⁸⁵ https://commission.europa.eu/topics/energy/repowereu_cs

velkoobchodní ceny plynu historických maxim. Referenční nizozemský burzovní index TTF (dále jen „TTF“) překročil v létě 2022 hranici 300 EUR/MWh, což bylo několikanásobně více než před krizí.⁸⁶

Obrázek 5 – cenový graf indexu TTF⁸⁷

Tento cenový šok se následně promítl do cen elektřiny i do konečných cen, kterým byly vystaveny domácnosti a průmysl. Z dlouhodobější perspektivy je však patrné, že přestože se ceny v letech 2023–2024 postupně stabilizovaly, stále zůstávají nad úrovní před rokem 2021.⁸⁸ Evropská komise zároveň deklaruje cíl úplného ukončení závislosti na ruských fosilních palivech do roku 2027. Energetická bezpečnost se tím definitivně přesunula z oblasti ekonomiky do oblasti strategické a bezpečnostní politiky.

Pro stanovení, zda se jedná o správnou reakci státu na předešlé výzvy je klíčové zdůraznit, že energetická krize po roce 2022 není izolovaným ekonomickým problémem. Je přímým důsledkem geopolitického konfliktu a současně nástrojem politického tlaku. Právě tato provázanost mezi bezpečností, ekonomikou a energetikou zásadně proměnila evropské bezpečnostní prostředí. Bezpečnostní strategie České republiky zdůrazňuje nutnost posilování odolnosti státu vůči ekonomickým a energetickým tlakům a upozorňuje na rizika vyplývající ze strategických závislostí na autoritářských režimech.⁸⁹ Je výzvou nejen pro samotnou Českou republiku, ale pro celou Evropskou unii, aby si pro

⁸⁶ BRUEGEL. European natural gas tracker. Brussels, 2023. Dostupné z: <https://www.bruegel.org>

⁸⁷ Index TTF <https://tradingeconomics.com/commodity/eu-natural-gas>

⁸⁸ INTERNATIONAL ENERGY AGENCY (IEA). World Energy Outlook 2023. Paris, 2023. Dostupné z: <https://www.iea.org>

⁸⁹ *Bezpečnostní strategie České republiky 2023*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2023. ISBN 978-80-7441-097-0. s. 33

budoucnost zajistila diverzifikované dodávky energetických zdrojů. Proměnná geopolitická situace dle mého názoru dost jasně ukazuje, že spoléhat se na jednoho majoritního dodavatele jakým Rusko historicky bylo je sázkou na nejistotu. Zde bych také rád zhodnotil postoj komunikace vlády směrem k občanům. Jak si jistě vzpomeneme situace ohledně dodávek plynu a ropy nebyla jednoduchá a během řešení této výzvy se tvořila celá řada otazníků. Zpětně mohu tuto „změnu dodavatele“ hodnotit jako zdařilou, neboť se nenaplnily některé výkřiky kritiků tehdejší vlády Petra Fialy strašící tuhou a mrazivou zimou bez plynu, tím pádem bez tepla.⁹⁰ Průmysl se nezastavil a domácnosti všechny zimy přečkali. Komunikace celé této situace dle mého názoru měla však jisté mezery. V médiích se často objevovali neúplné zprávy, což vedlo k domýšlení si katastrofických scénářů a k celkovému poklesu důvěryhodnosti tehdejší vlády. Energetická krize může mít významné společenské dopady, například v podobě růstu cen energií, ekonomické nejistoty nebo sociálního napětí. Takové situace mohou zároveň vytvářet prostor pro šíření dezinformací a manipulativních narativů, jejichž cílem je oslabit důvěru obyvatelstva ve státní instituce. Z tohoto důvodu je energetická bezpečnost úzce propojena s konceptem společenské odolnosti.

4.3 Hybridní hrozby

Stávající bezpečnostní prostředí potvrzuje, že hybridní působení představuje pro Českou republiku i ostatní demokratické země nejkompexnější výzvu současnosti. Na rozdíl od konvenčního konfliktu se hybridní hrozby nesoustředí na přímou vojenskou konfrontaci, ale využívají široké spektrum nástrojů k dosažení strategických cílů pod prahem otevřeného vyhlášení války. Bezpečnostní strategie ČR tento fenomén definuje jako synchronizované zneužívání politických, ekonomických, informačních a kybernetických nástrojů, které cílí na oslabení vnitřní integrity státu a jeho spojeneckých vazeb.⁹¹

Klíčovým rysem těchto aktivit je jejich existence v tzv. „šedé zóně“, kterou lze definovat jako nejednoznačný prostor mezi mírem a válkou. Aktéři (nejčastěji státní, ale i nestátní) zde využívají asymetrické metody, jako jsou sofistikované dezinformační kampaně a kybernetické útoky na kritickou infrastrukturu. V českém kontextu Bezpečnostní informační služba ve svých aktuálních zprávách identifikuje jako primární zdroj těchto hrozeb Ruskou federaci. Ta se dlouhodobě snaží o narušení politické a společenské

⁹⁰ <https://www.forum24.cz/zadni-zmrzli-lide-zadne-stojici-tovarny-rajchlove-jen-desili-narod-nedostatek-plynu-nenastal>

⁹¹ *Bezpečnostní strategie České republiky 2023*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2023. ISBN 978-80-7441-097-0. s. 15, 34

stability ČR skrze vlivové operace, kybernetickou špionáž a šíření narativů zpochybňujících ukotvení státu v západních strukturách. Cílem těchto aktivit není pouze dočasný výpadek systémů, ale především dlouhodobá eroze důvěry veřejnosti v demokratický systém.⁹²

V rámci hybridních strategií jsou často instrumentálně využívány i další bezpečnostní fenomény. Velmi významným nástrojem je zneužívání migračních toků, které mohou být cíleně směřovány k hranicím s cílem vyvolat politický tlak a sociální neklid v cílových zemích. Podle statistik Policie ČR za rok 2025 sice došlo k určité stabilizaci celkových počtů zachycených osob oproti krizovým letům, nicméně bezpečnostní složky nadále identifikují vysokou míru organizovanosti převaděčských skupin, které často operují s podporou zahraničních zpravodajských služeb s cílem destabilizovat vnitřní bezpečnost zemí EU. Za rok 2025 bylo v naší zemi celkem zjištěno **10 838** při nelegální migraci, což představuje nárůst oproti předešlému roku o více než 14 %.⁹³ Podobně může být zneužíván mezinárodní terorismus a organizovaný zločin. Tyto jevy slouží jako multiplikátory strachu; teroristická hrozba či aktivita zločineckých skupin napojených na cizí mocnosti dokáže paralyzovat běžný chod společnosti a radikalizovat veřejné mínění.⁹⁴ Bezpečnostní strategie proto zdůrazňuje, že ochrana vnějších hranic a boj proti organizovanému zločinu nejsou jen otázkou vnitřního pořádku, ale integrální součástí obrany proti hybridnímu nátlaku. Na institucionální úrovni se Česká republika těmto hrozbám brání skrze specializovaná pracoviště a úzkou mezinárodní spolupráci v rámci NATO a EU. Klíčovou roli v monitorování a analýze informačního prostoru hraje Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám (dále jen „CTHH“) při Ministerstvu vnitra. Toto pracoviště se nezaměřuje pouze na odhalování dezinformací, ale koordinuje celostátní reakci na hybridní působení a spolupracuje s bezpečnostními složkami, jako je Bezpečnostní informační služba (dále jen „BIS“) a Policie ČR, při identifikaci vlivových operací cizích mocností.⁹⁵

Závěrem je však nutné zdůraznit, že i přes existenci těchto specializovaných útvarů a moderní techniky zůstává nejkritičtější článkem obrany **společenská odolnost**. Úspěšnost hybridního působení je přímo úměrná míře, do jaké je společnost náchylná k manipulaci a dezinformacím. Pokud veřejnost nedisponuje dostatečnou mediální

⁹² Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2023.

⁹³ Vývoj nelegální migrace v roce 2025, POLICIE ČR

⁹⁴ Tisková zpráva Rady Evropské unie ze dne 21. 5. 2024

⁹⁵ Audit národní bezpečnosti ze dne 14. 12. 2016

gramotností a důvěrou v klíčové instituce, stává se stát zranitelným bez ohledu na sílu své armády. Schopnost občanů rozpoznat nepřátelské narativy a zachovat rozvahu v krizových situacích je tak v dokumentech ČR vnímána jako primární strategický zájem a základní předpoklad pro dlouhodobou stabilitu státu.⁹⁶

4.4 Další bezpečnostní rizika

Teoretický koncept „celospolečenské odolnosti“ a „nedělitelné bezpečnosti“, popsany v předchozích kapitolách, nachází své přímé uplatnění v tom, jak se Česká republika v aktuální Strategii 2023 vyrovnává s netradičními riziky. Již nejde pouze o připravenost armády, ale o aktivní adaptaci celého státního aparátu na hrozby, které se pohybují v tzv. „šedé zóně“ mezi mírem a válkou.

V souladu s teoretickým požadavkem na ochranu kritické infrastruktury reaguje stát na narůstající počet kybernetických incidentů posilováním pravomocí NÚKIB a implementací nové legislativy např. směrnice **NIS2** (*Network and Information Security Directive*). Tato směrnice představuje zásadní posun od selektivní ochrany pouze těch nejvýznamnějších subjektů k plošnějšímu zajištění odolnosti celého hospodářského ekosystému. V českém prostředí se její principy promítají do nového zákona o kybernetické bezpečnosti, který radikálně rozšiřuje počet tzv. povinných osob z původních stovek na tisíce subjektů.⁹⁷ Reakce strategie skrze NIS2 již není pouze technická, ale systémová. Směrnice zavádí koncept „odpovědnosti vedení“ (*management accountability*), čímž vynucuje, aby kybernetická bezpečnost byla vnímána jako strategické riziko na úrovni managementu firem a institucí, nikoliv jen jako izolovaný problém IT oddělení. Stát zde identifikuje kyberprostor jako doménu, kde může dojít k ochromení základních funkcí společnosti bez jediného výstřelu, a proto skrze NIS2 prosazuje povinné hlášení incidentů, sdílení informací o hrozbách a přísné audity bezpečnosti dodavatelských řetězců. Tato praktická opatření přímo naplňují teorii o transformaci státu v aktivního koordinátora, který chrání kritické uzly společnosti, jako jsou energetické sítě, finanční instituce, ale i krajské nemocnice či strategičtí dodavatelé.⁹⁸

⁹⁶ *Strategie pro čelení hybridnímu působení*. Praha: Ministerstvo obrany ČR.

⁹⁷ Zákon č. 264/2025 Sb., o kybernetické bezpečnosti

⁹⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2555 ze dne 14. prosince 2022 o opatřeních k zajištění vysoké společné úrovně kybernetické bezpečnosti v Unii

Další praktickou reakcí na hrozby popsané v teoretické části je vybudování robustního systému strategické komunikace. Zatímco dříve byl boj s dezinformacemi vnímán okrajově, současná Strategie 2023 jej řadí mezi priority. Stát zde reaguje na zjištění, že sociální soudržnost a důvěra v instituce jsou stejně zranitelné jako fyzické objekty. Praktickým krokem je zde užší spolupráce Ministerstva vnitra a tajných služeb při odhalování vlivových operací cizích mocností, což odpovídá teoretickému požadavku na včasnou predikci a definici reálných hrozeb.⁹⁹

Při kritickém zhodnocení výše popsaných mechanismů lze konstatovat, že Česká republika sice vybuďovala robustní legislativní a institucionální základ, otázka jeho reálné dostatečnosti však naráží na několik zásadních limitů. V oblasti kybernetické bezpečnosti představuje směrnice **NIS2** nepochybný pokrok, nicméně její efektivita bude v praxi přímo závislá na schopnosti povinných subjektů (zejména v podfinancovaném veřejném sektoru) zajistit dostatek kvalifikovaných expertů a technických prostředků pro její naplnění. Existence přísné normy sama o sobě totiž automatickou odolnost nezaručuje. V rovině čelení hybridnímu působení a dezinformacím se dosavadní reakce státu jeví jako stále spíše reaktivní. Přestože došlo k posílení strategické komunikace, státu se dosud nedaří efektivně oslovit ty části populace, které jsou vůči oficiálním narativům apriorně nedůvěřivé. Pokud zůstane společenská soudržnost i nadále oslabena polarizací, budou i ty nejlépe míněné komunikační strategie dopadat na neúrodnou půdu. Lze tedy uzavřít, že zatímco „technické“ a „administrativní“ reakce státu jsou nastaveny progresivně, nejslabším a nejhůře predikovatelným článkem celého systému zůstává **lidský faktor**. Úspěch Strategie 2023 v těchto oblastech není podmíněn pouze kvalitou zákonů, ale mírou ztotožnění veřejnosti s těmito hodnotami a její schopností rozpoznávat hrozby v každodenním životě.

⁹⁹ Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2023

5 Informovanost společnosti

Bezpečnostní strategie České republiky z roku 2023 nepředstavuje pouze dokument vymezující hrozby a institucionální odpovědnosti státu, ale zároveň formuluje širší koncepční rámec, v jehož středu stojí pojem odolnosti. Strategie opakovaně zdůrazňuje, že bezpečnost České republiky je „jednotná a nedělitelná“ a že její zajištění vyžaduje „celovládní a celospolečenský přístup“. Tím dochází k zásadnímu posunu od tradičního, primárně vojenského chápání bezpečnosti k modelu, v němž je společnost sama aktivním prvkem obrany státu.¹⁰⁰ Dokument výslovně konstatuje, že posilování odolnosti je jedním z klíčových pilířů bezpečnostní politiky. Odolnost je zde definována jako schopnost státu a společnosti předcházet krizím, zvládat je a rychle se z nich zotavovat. Tento koncept zahrnuje nejen ochranu kritické infrastruktury, energetickou bezpečnost či kybernetickou obranu, ale rovněž společenskou soudržnost, důvěru v demokratické instituce a schopnost obyvatel rozpoznávat manipulativní informační působení.

Zvláštní důraz je kladen na oblast hybridních hrozeb. Strategie upozorňuje, že současné konflikty nejsou vedeny výhradně vojenskými prostředky, ale stále častěji probíhají v informačním, ekonomickém a kognitivním prostoru. Dezinformační kampaně, cílené oslabování důvěry v instituce či instrumentalizace migrace představují nástroje, jejichž cílem není přímá destrukce státu, ale postupné narušování jeho vnitřní stability. Referenčním objektem bezpečnosti se tak nestává pouze územní celistvost, ale i demokratické vědomí společnosti. V této souvislosti strategie zdůrazňuje význam strategické komunikace a rozvoje informační gramotnosti obyvatelstva. Dokument výslovně uvádí potřebu „posilovat schopnost společnosti čelit dezinformacím“ a podporovat vzdělávání vedoucí k rozvoji kritického myšlení. Společnost je tedy chápána jako první linie obrany proti hybridním operacím. Pokud by veřejnost postrádala základní orientaci v bezpečnostním prostředí, mohla by se stát zranitelným cílem zahraničního vlivu, což by mohlo vést k oslabení politické stability i schopnosti státu prosazovat své strategické zájmy. Bezpečnostní strategie rovněž zdůrazňuje, že ochrana demokratického právního státu a základních práv a svobod patří mezi životní zájmy České republiky. Tyto hodnoty však nelze chránit pouze prostřednictvím represivních či vojenských nástrojů. Jejich stabilita je přímo závislá na důvěře občanů v legitimitu státních institucí a na jejich ochotě aktivně participovat na obraně demokratického

¹⁰⁰ https://mzv.gov.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/bezpecnostni_politika/bezpecnostni_strategie/index.html

systému. Společenská odolnost je tak nejen bezpečnostní kategorií, ale i kategorií politickou a sociální.

Z výše uvedeného vyplývá, že efektivita Bezpečnostní strategie České republiky 2023 není podmíněna pouze schopností ozbrojených sil nebo bezpečnostních složek, ale rovněž mírou informovanosti, důvěry a hodnotové orientace obyvatelstva. Strategie předpokládá existenci společnosti, která chápe bezpečnostní hrozby, podporuje členství státu v mezinárodních aliančních strukturách a je připravena akceptovat opatření směřující k posilování obranyschopnosti státu. Pokud by však mezi deklarovanými strategickými cíli a reálným vnímáním veřejnosti existoval výrazný nesoulad, mohlo by to oslabit implementaci bezpečnostní politiky. Nedostatečná informovanost nebo nízká důvěra v bezpečnostní instituce by mohly komplikovat například navyšování obranných výdajů, podporu spojeneckých závazků či přijímání opatření proti dezinformačním kampaním. Z tohoto důvodu je nezbytné empiricky ověřit, nakolik česká společnost skutečně naplňuje předpoklady, s nimiž Bezpečnostní strategie 2023 pracuje. Praktická část této práce se zaměřuje na analýzu míry informovanosti obyvatelstva o aktuálních bezpečnostních hrozbách a na zjištění jejich postojů k vybraným prvkům bezpečnostní politiky státu. Cílem je posoudit, zda lze hovořit o dostatečné úrovni společenské odolnosti, která by umožňovala efektivní naplňování strategických cílů České republiky. Pro účely výzkumu se autor práce rozhodl využít metody empirického výzkumu, konkrétně dotazníkového šetření. Pravým důvodem tohoto rozhodnutí bylo, jak je již definováno v cíli této práce stanovení míry informovanosti napříč společností. Okruh respondentů není důkladně zvolen, spíše se jedná o ryze náhodný výběr.

Počet respondentů není pevně stanoven a odráží pouze ochotu k vyplnění a spolupráci, za což každému z nich patří velký dík. Samotné technické provedení dotazníků je realizováno pomocí webového softwaru Forms společnosti Microsoft. Dotazník dělí vzorky respondentů a to dle pohlaví, věku, kraje bydliště, sektoru zaměstnání a nejvyššího dosaženého vzdělání, neboť pro účely šetření na toto téma není nezbytné jej stanovovat podrobněji. Obsahuje celkem 21 otázek, z čehož prvních pět otázek slouží ke krátkému představení a rozdělení respondentů dle výše uvedených kritérií. Otázek týkajících se zkoumaného tématu je celkem 16, přičemž poslední dvě jsou otevřené a dovolují respondentovi doplnit, co nebylo v dotazníku obsaženo. Dotazník byl zpřístupněn dne 8. 3. 2026 a sběr dat probíhal 8 dní. Šíření dotazníků bylo zajištěno výhradně jeho sdílením za pomoci sociálních sítí Facebook, Instagram a Signal. Za tuto dobu se podařilo získat odpovědi od 103 respondentů. Vzorek populace nebyl blíže specifikován, neboť se

mělo jednat o průřez celé jak laické tak odborné veřejnosti. První blok věcných otázek se zaměřil na základní úroveň informovanosti respondentů o klíčových strategických dokumentech státu. Tato část výzkumu je zásadní pro ověření teoretického předpokladu, že efektivita bezpečnostní politiky je podmíněna aktivním zapojením a informovaností veřejnosti. Dotazník je dohledatelný na webových stránkách, jehož odkaz je uvedený ve zdrojích této práce.

5.1 Interpretace výsledků dotazníkového šetření

Nadcházející kapitola analyzuje a vhodně interpretuje sesbíraná data získána dotazníkovým šetřením. Díky elektronické formě dotazníku se šetření potýká s takřka nepřipustnou chybovostí, jediný prostor jsou otevřené odpovědi. Interpretace začíná otázkou č.6, což se může na první pohled jevit jako zavádějící, je tak učiněno, protože prvních 5 otázek má za cíl kategorizovat vzorek respondentů.

Otázka č. 6: Zaznamenal(a) jste, že vláda ČR v roce 2023 schválila novou Bezpečnostní strategii, která reaguje na zhoršenou situaci v Evropě?

U první věcné otázky se ukázalo poměrně vyrovnané rozložení odpovědí, které však v součtu vypovídá o určitém informačním deficitu. Z celkového počtu 103 respondentů odpovědělo kladně **41 (cca 39,8 %)**, zatímco zápornou odpověď zvolilo **54 respondentů (cca 52,4 %)**. Zbývajících **8 respondentů (cca 7,8 %)** si nebylo jisto. Při hlubší interpretaci těchto dat je patrné, že i přes zásadní význam Bezpečnostní strategie 2023 a její mediální prezentaci v době schvalování, o její existenci neví více než polovina dotázaných (při započtení odpovědí „ne“ a „nejsem si jist“ jde o **60,2 %**). Tento výsledek reflektuje samotný základ teoretické části práce, kde byla zdůrazněna role strategické komunikace státu. Ačkoliv dokument samotný ambiciózně definuje občana jako aktivního partnera při zajišťování bezpečnosti, realita ukazuje, že povědomí o tomto partnerství je u veřejnosti stále nízké.

Tento nesoulad přímo naráží na cíle deklarované v samotné Bezpečnostní strategii 2023, která klade důraz na budování celospolečenské odolnosti. Pokud majoritní část respondentů neregistruje ani základní rámec, kterým stát na aktuální hrozby v Evropě reaguje, je obtížné očekávat naplnění teoretického konceptu „nedělitelné bezpečnosti“, kde každý jednotlivec přijímá svůj díl odpovědnosti. Výsledky u této otázky potvrzují, že institucionální reakce státu v podobě schválení dokumentu zatím plně nekoresponduje se

společenskou reflexí, což vytváří prostor pro budoucí zranitelnost v oblasti hybridního působení a dezinformací.

Otázka č. 7: Jak dobře se podle Vás orientujete v hlavních bezpečnostních hrozbách (konvenční konflikt, hybridní hrozby, kybernetika, energetika)? (Škála 1–5, 1 = velmi vysoký přehled)

Zatímco předchozí otázka zkoumala povědomí o strategickém rámci, otázka č. 7 se zaměřila na subjektivní hodnocení vlastní orientace respondentů v konkrétních doménách hrozeb. Výsledky na pětistupňové škále vykazují Gaussovo rozložení s mírným posunem k nižšímu sebevědomí v oblasti bezpečnostní problematiky.

Z celkového počtu 103 respondentů vnímá svůj přehled jako velmi vysoký (stupeň 1) pouze **12 (cca 11,7 %)**. Jako nadprůměrný (stupeň 2) jej hodnotí **24 respondentů (23,3 %)**. Největší část vzorku se identifikuje s průměrnou (stupeň 3–**35 respondentů**) nebo podprůměrnou orientací (stupeň 4–**27 respondentů**). Úplnou neorientovanost (stupeň 5) přiznali **5 respondenti**. Při agregaci dat zjišťujeme, že zhruba **65 %** respondentů hodnotí své znalosti jako průměrné či slabé. Tento fakt je v příkrém rozporu s ambicemi Bezpečnostní strategie 2023, která postuluje, že „bezpečnost není samozřejmost a vyžaduje aktivní podíl každého občana“. Pokud majorita společnosti pocítuje deficit v orientaci mezi hrozbami, jako je kybernetika či hybridní působení, vzniká kritické místo pro efektivní fungování systému celospolečenské odolnosti.

Z teoretického hlediska tento výsledek potvrzuje riziko tzv. **informační asymetrie**. Stát sice v teoretické rovině definuje hybridní hrozby jako jedno z primárních nebezpečí, ale běžný občan se v jejich identifikaci necítí jistý. Tato nejistota v orientaci je ideálním podhoubím pro vlivové operace cizích mocností, které byly popsány v teoretické části. Subjektivní pocit nedostatečného přehledu u více než třetiny respondentů (stupeň 4 a 5) naznačuje, že selhává dostatečné předávání informací ze strany státu a jeho orgánů směrem k veřejnosti. Pro praktickou aplikaci strategie to znamená, že stát musí zjednodušit a zefektivnit komunikaci těchto témat, aby se občan mohl stát oním proklamovaným „aktivním prvkem“ bezpečnosti.

Otázka č. 8: Jsem ochoten/a ověřovat informace z více zdrojů, pokud jde o bezpečnostní téma.

Výsledky u osmé otázky přinášejí jeden z neoptimističtějších poznatků celého šetření. Z celkového počtu 103 respondentů vyjádřila drtivá většina ochotu k aktivnímu ověřování informací. Odpověď „určitě ano“ zvolilo **45 respondentů (cca 43,7 %)** a „spíše ano“ dalších **42 respondentů (cca 40,8 %)**. Celkově se tedy k aktivnímu ověřování informací hlásí **84,5 % respondentů**. Negativní postoj („spíše ne“) vyjádřilo pouze **15 respondentů (14,6 %)** a možnost „určitě ne“ zvolil jediný.

Při analýze těchto dat je patrný zajímavý paradox v porovnání s otázkou č. 7. Ačkoliv se respondenti necítí být experty na bezpečnostní hrozby, vykazují vysokou míru odpovědnosti. Fakt, že téměř **85 % dotázaných** je ochotno věnovat čas verifikaci zdrojů, je v přímém souladu s požadavky Bezpečnostní strategie 2023 na budování odolnosti vůči dezinformacím a hybridnímu působení. Z hlediska teoretického konceptu tyto výsledky naznačují, že česká veřejnost (minimálně v rámci zkoumaného vzorku) si uvědomuje rizika spojená s informační válkou. Ochota ověřovat informace je dle mého úsudku praktickým a tím nejobyčejnějším projevem aktivního občanství, které stát ve svých strategických dokumentech vyžaduje pro eliminaci vlivových operací cizích mocností. Interpretace tohoto zjištění však musí zůstat obezřetná. Vysoká deklarovaná ochota k ověřování je sice prvním a nezbytným krokem k odolnosti, nicméně v praktické rovině může narážet na již zmíněný deficit v odborné orientaci (viz otázka č. 7). Jinými slovy řekněme, že respondenti chtějí informace ověřovat, ale otázkou zůstává, zda k tomu mají v prostředí zahlučeném hybridním působením dostatečné nástroje a metodické vedení ze strany státu. Tento nesoulad mezi „vůli“ a „schopností“ představuje klíčové téma pro strategickou komunikaci státu, která by se měla zaměřit právě na překlenutí tohoto rozdílu.

Otázka č. 9: Jak často se setkáváte s informacemi, o kterých si myslíte, že jsou záměrně šířeny s cílem podkopat důvěru v český stát a jeho spojence?

Devátá otázka přímo navazuje na předchozí otázku zkoumající ochotu ověřovat si informace a směřuje k subjektivní reflexi intenzity informačního působení cizích mocností v českém digitálním prostoru. Výsledky potvrzují, že naprostá většina respondentů vnímá pokusy o destabilizaci důvěry v instituce jako frekventovaný jev. Z celkového počtu 103 respondentů uvedlo **33 (cca 32 %)**, že se s takovými informacemi setkávají „velmi často“. Nejpočetnější skupinu tvoří respondenti volící odpověď „občas“, a to **43 (41,8 %)**. Možnost „zřídka“ označilo **23 respondentů (22,3 %)** a pouze **4 (3,9 %)** se s tímto fenoménem nesetkávají vůbec. Z analytického hlediska je klíčové zjištění, že

více než **96 % dotázaných** vnímá narativy cílící na podkopání důvěry ve stát a jeho spojenecké vazby (NATO, EU) s vysokou nebo střední intenzitou. Tato data jsou v přímé korelaci s pasáží této práce, kde byla citována **výroční zpráva BIS**, označující Ruskou federaci za hlavního aktéra těchto vlivových operací. Vysoká frekvence, s jakou respondenti tyto snahy identifikují, svědčí o tom, že se český informační prostor nachází v permanentní fázi konfliktu v tzv. „šedé zóně“.

V kontextu Bezpečnostní strategie 2023 tyto výsledky potvrzují správnost vládní priority zaměřené na strategickou komunikaci a čelení hybridním hrozbám. Dokument výslovně uvádí, že cílem nepřátelského působení je eroze společenské soudržnosti. Skutečnost, že si lidé tyto snahy uvědomují, může být interpretována dvojsečně: na jedné straně jde o projev žádoucí ostražitosti a mediální gramotnosti navazující na ochotu ověřovat informace z otázky č. 8, na straně druhé však vysoká míra expozice těmito narativům zvyšuje riziko postupné normalizace dezinformací nebo vzniku tzv. „**informační únavy**“, tedy stavu, kdy člověk už není schopný efektivně přijímat, analyzovat a nakládat s informacemi a to v důsledku jeho nadměrného vystavení informacím.¹⁰¹, která může vést k rezignaci na hledání pravdy. Pro praktickou bezpečnostní politiku státu je toto zjištění jasným signálem, že obrana v informační sféře není teoretickou hrozbou budoucnosti, ale aktuální výzvou, kterou veřejnost pocítuje v reálném čase.

Otázka č. 10: Považujete Ruskou federaci za bezprostřední a dlouhodobou hrozbu pro bezpečnost České republiky?

Desátá otázka dotazníku se zaměřila na identifikaci konkrétního aktéra hrozeb, kterého Bezpečnostní strategie ČR z roku 2023 výslovně označuje za nejvýznamnější bezpečnostní výzvu. Výsledky ukazují, že většinová část respondentů se s tímto oficiálním hodnocením státu ztotožňuje, ačkoliv názorová hladina není zcela jednotná. Z celkového počtu 103 respondentů vnímá Ruskou federaci jako hrozbu celkem **73 dotázaných**, což představuje **70,8 %**. Z toho odpověď „určitě ano“ zvolilo **40 respondentů (38,8 %)** a „spíše ano“ **33 respondentů (32 %)**. Naopak opačný názor vyjádřilo **30 respondentů (29,2 %)**, přičemž **25 (24,3 %)** zvolilo možnost „spíše ne“ a **5 (4,9 %)** možnost „určitě ne“.

¹⁰¹ BACHÁNKOVÁ, Iveta. Negativní důsledky nadbytku a nedostatku informací pro člověka. [s.l.], 2003. Filozofická fakulta. Masarykova univerzita v Brně. Ústav české literatury a knihovnictví. Vedoucí diplomové práce prof. PhDr. Jiří Cejpek, CSc., s. 34. Dostupné z: <https://is.muni.cz/auth/th/46232/ff_m/text.pdf?zpet=%2Fauth%2Fvyhledavani%2F%3Fsearch%3DBachánková%26start%3D1/>>.

Tato data jsou nesmírně cenná při srovnání s předchozí částí práce, konkrétně s citovanou **výroční zprávou BIS**¹⁰², která ruské vlivové operace a špionáž popisuje jako kontinuální nebezpečí. Skutečnost, že téměř 71 % respondentů toto vnímání sdílí, naznačuje, že vládní narativ o Rusku jako o „bezprostřední a dlouhodobé hrozbě“ úspěšně penetroval do veřejného povědomí. Tato vysoká míra shody tvoří základ pro legitimitu kroků, které stát v rámci strategie podniká, jako je navyšování výdajů na obranu či posilování odolnosti kritické infrastruktury.

Zároveň je však nutné věnovat pozornost téměř **30 % skupině**, která Rusko jako hrozbu nevnímá. V kontextu kapitoly o hybridním působení může tento výsledek indikovat úspěšnost dezinformačních kampaní a vlivových operací, jejichž cílem je rozdělit společnost a vykreslit Ruskou federaci jako oběť západních aktérů. Právě polarizace společnosti a zpochybňování jasné identifikace hrozeb jsou kroky vedoucí k oslabení obranyschopnosti našeho státu. Tato názorová nejednotnost potvrzuje, že i přes jasně definovanou státní politiku existuje ve společnosti významný segment, který je vůči oficiálním bezpečnostním analýzám skeptický. Pro praktickou část to znamená, že ačkoliv je „tvrdá“ bezpečnostní politika státu nastavena jasně, „měkká“ složka, představující v tomto případě společenskou shodu vykazuje trhliny, které mohou být v případě eskalace krize zneužity k vnitřní destabilizaci státu.

Otázka č. 11: Co z uvedeného podporujete v otázce výdajů státu na obranu?

Jedenáctá otázka dotazníku se zaměřila na ekonomický rozměr bezpečnosti, konkrétně na ochotu veřejnosti akceptovat navyšování rozpočtu pro rezort obrany. Tento bod je jedním z nejhmatatelnějších pilířů nové Bezpečnostní strategie, která se opírá o zákonem zakotvený závazek vynakládat minimálně 2 % HDP na obranu.¹⁰³

Z celkového počtu 103 respondentů vyjádřila výrazná většina podporu současnému trendu navyšování či udržení výdajů. Konkrétně **51 respondentů (49,5 %)** podporuje navyšování výdajů dokonce nad hranici 2 % HDP a dalších **40 respondentů (cca 38,8 %)** se vyslovilo pro udržení stávající dvouprocentní úrovně. Opačný názor, tedy snížení výdajů na 1 % HDP, zastává pouze **7 respondentů (6,8 %)** a zbývajících **5 respondentů (4,9 %)** nepřikládá těmto výdajům důležitost.

¹⁰² Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2023

¹⁰³ § 1 odst. 1 zákona č. 177/2023 Sb. o financování obrany - znění od 01.01.2024

Při celkovém pohledu tedy **přes 88 % dotázaných** souhlasí s minimálně dvouprocentní hranicí výdajů na obranu. Tento výsledek je v silném souladu s teoretickým konceptem „nedělitelné bezpečnosti“, kde je modernizace armády a plnění aliančních závazků vnímáno jako nezbytná investice do stability státu. Takto vysoká míra podpory, zejména u 50 % respondentů žádajících i více než 2 % reflektuje hrozby popsané v otázce č. 10 (Rusko) – respondenti si zřejmě uvědomují, že zhoršené bezpečnostní prostředí v Evropě vyžaduje adekvátní materiální zajištění. Z hlediska interpretace Strategie 2023 tato data potvrzují, že vládní politika v oblasti obranného rozpočtu má u zkoumaného vzorku veřejnosti silnou legitimitu a podporu. Je však zajímavé sledovat tento výsledek v kontextu otázky č. 7, kde respondenti přiznávali nižší orientaci v hrozbách. Lze tedy odvodit, že i když se občané necítí být experty na bezpečnostní detaily, vnímají celkové zhoršení situace natolik intenzivně, že schvalují i výrazné finanční investice do obrany státu. Tento postoj je zásadním indikátorem odhodlání společnosti podílet se na zajištění vlastní bezpečnosti, což je jeden z hlavních cílů moderní české bezpečnostní politiky.

Otázka č. 12: Jste ochoten/ochotna akceptovat vyšší ceny energií nebo zboží výměnou za to, že ČR nebude závislá na dodávkách z rizikových zemí (Rusko, Čína)?

Dvanáctá otázka dotazníku testuje míru osobní odolnosti respondentů v kontextu ekonomické bezpečnosti. Bezpečnostní strategie ČR 2023 výslovně varuje před jednostrannou závislostí na rizikových dodavatelích a zdůrazňuje nutnost diverzifikace, i když to může přinést zvýšené náklady.¹⁰⁴ Odpovědi respondentů ukazují, že ochota k přímé finanční oběti je ve srovnání s ostatními oblastmi nejméně jednotná.

Z celkového počtu 103 respondentů se pro ochotu akceptovat vyšší ceny (součet „ano“ a „spíše ano“) vyslovilo **60 dotázaných (cca 58,3 %)**. Konkrétně „určitě ano“ zvolilo **28 respondentů (27,2 %)** a „spíše ano“ **32 respondentů (31,1 %)**. Naopak negativní postoj vyjádřilo celkem **43 respondentů (41,8 %)**, z čehož **28 (27,2 %)** zvolilo „spíše ne“ a **15 (14,6 %)** kategorické „ne“. Z analytického hlediska je tento výsledek klíčový pro pochopení limitů celospolečenské odolnosti. Ačkoliv 70 % respondentů vnímá Rusko jako hrozbu (otázka č. 10), pouze 58 % je ochotno za eliminaci závislosti na něm platit vyšší cenu. Tento 12% rozdíl naznačuje, že u části veřejnosti končí podpora bezpečnostních opatření v momentě, kdy dochází k přímému dopadu na životní úroveň.

¹⁰⁴ *Bezpečnostní strategie České republiky 2023*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2023. ISBN 978-80-7441-097-0. s. 30

V kontextu teoretické části o hybridním působení tento rozpor představuje významné zranitelné místo. Ekonomický nátlak a využívání energetických komodit jsou standardními nástroji hybridní války. Pokud téměř 45 % respondentů není ochotno nést náklady spojené s nezávislostí, vzniká zde prostor pro sociální neklid, který mohou nepřátelští aktéři zneužít k politickému nátlaku na vládu. Interpretace těchto dat ukazuje, že „odolnost“, o které mluví státní dokumenty, není jen otázkou vojenskou či kybernetickou, ale hluboce sociálně-ekonomickou. Pro úspěšnou implementaci Bezpečnostní strategie je tedy nezbytné, aby stát dokázal veřejnosti lépe vysvětlit, že cena za závislost v podobě ztráty suverenity či vydíratelnosti je v dlouhodobém horizontu mnohem vyšší než aktuální navýšení cen na trhu.

Otázka č. 13: Podporuji státní investice do diverzifikace zdrojů energie a je to pro mne důležité.

Třináctá otázka dotazníku se zaměřila na strategickou úroveň energetické bezpečnosti. Zatímco předchozí otázka zkoumala ochotu k osobní finanční oběti, tato otázka zjišťovala postoj veřejnosti k systémovým krokům státu. Výsledky ukazují, že koncept energetické nezávislosti má v očích veřejnosti vysokou prioritu.

Z celkového počtu 103 respondentů vyjádřila drtivá většina podporu státním investicím do diverzifikace. Odpověď „určitě ano“ zvolilo **40 respondentů (38,8 %)** a „spíše ano“ **39 respondentů (37,9 %)**. Celková podpora tak dosahuje **76,7 %**. Naopak negativní postoj zaujalo celkem **24 respondentů (23,3 %)**, z čehož **18 (17,5 %)** zvolilo „spíše ne“ a **6 (5,8 %)** možnost „ne“. Při srovnání s otázkou č. 12 zaměřené na ochotu platit vyšší ceny vyvstává zásadní analytický poznatek. Podpora systémové diverzifikace (**76,7 %**) je o necelých 20 % vyšší než ochota k individuálnímu nárůstu nákladů (**58,3 %**). Tento rozdíl naznačuje, že respondenti vnímají energetickou bezpečnost primárně jako **odpovědnost státu** a jeho investiční politiky. Veřejnost si uvědomuje rizika spojená s energetickou vydíratelností ze strany autoritářských režimů, což plně koresponduje s teoretickou částí práce a Bezpečnostní strategií 2023, která diverzifikaci zdrojů definuje jako nezbytnou podmínku suverenity.¹⁰⁵ Z hlediska celospolečenské odolnosti tato data potvrzují, že veřejnost schvaluje „velká“ strategická řešení, mezi která můžeme zahrnout např. výstavbu nových jaderných bloků, rozvoj obnovitelných zdrojů energie (dále jen „OZE“) či plynovodů z bezpečných zemí. Pro implementaci bezpečnostní

¹⁰⁵ *Bezpečnostní strategie České republiky 2023*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2023. ISBN 978-80-7441-097-0. s. 30

politiky to znamená, že stát má silný mandát k masivním investicím do energetické infrastruktury. Zároveň se zde však potvrzuje závěr z předchozí otázky. Dle získaných výsledků je žádoucím, aby stát tyto investice realizovat tak, aby co nejméně drasticky zasáhly koncové spotřebitele, neboť právě u přímých nákladů se podpora veřejnosti začíná drolit. Tato vysoká míra shody na systémové úrovni je nicméně pro bezpečnostní stabilitu státu pozitivním signálem, neboť oslabuje potenciální účinek energetického nátlaku jako nástroje hybridního působení.

Otázka č. 14: Souhlasíte s tvrzením, že za bezpečnost státu je zodpovědný každý občan, nikoliv pouze armáda a policie?

Poslední otázka tohoto bloku směřovala k postoji společnosti v přístupu k bezpečnosti České republiky. Koncept „celospolečenské odolnosti“, který je opakovaně zdůrazňovaným pilířem Strategie 2023, přímo vyžaduje, aby občané opustili pasivní roli příjemců bezpečnosti a přijali roli aktivních spoluautorů. Výsledky naznačují, že tento radikální posun vnímání má u respondentů nečekaně vysokou podporu.

Z celkového počtu 103 respondentů vyjádřila drtivá většina souhlas s individuální odpovědností za bezpečnost státu. Odpověď „určitě ano“ zvolilo **49 respondentů (47,6 %)** a „spíše ano“ **36 respondentů (35 %)**. Celková míra shody tedy dosahuje **82,6 %**. Naopak negativní postoj zaujalo pouze **18 respondentů (17,4 %)**, z čehož **14 (13,6 %)** zvolilo „spíše ne“ a pouze **4 (3,8 %)** kategorické „ne“.

Z analytického hlediska je tento výsledek zásadní. Ukazuje, že u veřejnosti existuje vysoký stupeň morálního a občanského odhodlání, který tvoří nezbytný základ pro budování odolnosti vůči hrozbám, jimž naše země čelí a čelit bude. Fakt, že více než 80 % respondentů neodmítá svůj díl odpovědnosti, dává státu silný základní kámen k rozvíjení programů civilní připravenosti, posilování mediální gramotnosti a strategické komunikace. Při syntéze s předchozími otázkami však vyvstává důležitý indikátor pro stanovení závěru praktické části práce. Respondenti sice deklarují vysokou míru odpovědnosti (**82,6 %** v otázce č. 14) a ochotu ověřovat informace (**84,8 %** v otázce č. 8), ale zároveň přiznávají průměrnou až slabší orientaci v konkrétních hrozbách (**65 %** v otázce č. 7). Tento nepoměr jasně definuje hlavní výzvu pro budoucí bezpečnostní politiku. **Dle mého úsudku, vycházejícího ze sesbíraných dat má veřejnost vůli se podílet na bezpečnosti státu, ale postrádá k tomu dostatečné odborné znalosti a nástroje.** Interpretace těchto dat tak opět potvrzuje, že teoretický

koncept udávaný námi zkoumaným dokumentem „celospolečenské odolnosti“ popsany v Bezpečnostní strategii 2023 není pouze prázdou frází, ale společností akceptovaným závazkem. Úspěch strategie však nebude záviset na tom, zda občané tuto odpovědnost přijmou, což se podle výsledků již děje, ale na schopnosti státu na tomto odhodlání do budoucna stavět a pracovat s ní. Výsledkem by mělo být tuto pasivní deklarovanou ochotu přetransformovat v reálné schopnosti a dovednosti každého jednotlivce, což bude zvyšovat obranyschopnost a houževnatost našeho národa.

Otázka č. 15: Cítíte se být dostatečně připraven(a) na krizovou situaci (např. dlouhodobý výpadek proudu, kybernetický útok na banky)?

Následující otázka analyzovaného dotazníku se zaměřila na konkrétní akceschopnost respondentů v případě vzniku mimořádné události. Zatímco v předchozích odpovědích respondenti deklarovali silnou shodu na tom, že bezpečnost je zodpovědností každého občana, tato otázka odhaluje reálné limity této připravenosti.

Z celkového počtu 103 respondentů se za plně připravené (odpověď „ano, vím, co dělat“) považuje pouze **27 dotázaných (26,2 %)**. Největší skupina, čítající **58 respondentů (56,3 %)**, zvolila odpověď „částečně vím co dělat“. Alarmující je pak zjištění u **18 respondentů (17,5 %)**, kteří otevřeně beze studu přiznávají, že v krizové situaci netuší, jak postupovat.

Při analýze těchto dat v kontextu celospolečenské odolnosti zjišťujeme, že téměř **74 % respondentů postrádá plnou jistotu** ve svých znalostech krizového postupu. Tento výsledek je v přímém kontrastu s vysokou deklarovanou odpovědností (otázka č. 14 – 82,6 %). Zde si můžeme všimnout široce otevřených nůzek mezi postojem obyvatelstva a jeho schopností. Respondenti sice uznávají svou roli v systému bezpečnosti státu, ale postrádají metodické vedení, praktický nácvik nebo dostatek informací k tomu, aby tuto roli v krizovém momentu např. při kybernetickém útoku na finanční sektor či energetickém výpadku zvládli. Z hlediska Bezpečnostní strategie 2023 tato data poukazují na nutnost posílení edukativní role státu. Pokud strategie hovoří o „odolném lidu“, nemůže se spoléhat pouze na intuitivní jednání občanů. Výsledky naznačují, že v oblasti civilní připravenosti existují značné mezery, které v případě reálného stavu mohou vést k rychlému zahlcení krizové infrastruktury státu. Jako doporučení vycházející přímo z této otázky vyplývá, že stát musí přejít od strategických deklarací k praktickému vzdělávání veřejnosti. S rezervou lze konstatovat, že společnost

by měla být připravena od úplného základu tzn. od návodů na tvorbu evakuačních zavazadel až po školení v oblasti digitální bezpečnosti. Pouze tehdy, když se pouhá částečná znalost u většiny populace promění v jasné povědomí o postupech, bude moci být koncept celospolečenské odolnosti považován za funkční. Závěrem k této otázce nutno vyzdvihnout míru sebereflexe respondentů, kteří si dokáží přiznat své reálné kapacity v krizové situaci. Sebevědomí a vnitřní ego nás sice ze jmenovaných situací zcela nedostanou, jedná se však o velmi dobrý stavební kámen pro další rozšiřování kvalit.

Otázka č. 16: Měl by stát zavést povinné prvky vzdělávání na školách zaměřené na krizovou připravenost a mediální gramotnost?

Výsledky šestnácté otázky představují nejsilnější názorový konsenzus celého výzkumného šetření. Tato otázka propojuje všechna dosud zkoumaná rizika od hybridního působení až po konvenční konflikty a přírodní katastrofy a přímo reaguje na problematiku v systémové rovině vzdělávání. Tato otázka přímo odráží vůli společnosti ke vzdělávání vedoucímu ke snazšímu zvládnutí krizových situací.

Z celkového počtu 103 respondentů se pro zavedení povinného vzdělávání vyslovilo drtivých **97 respondentů (94,2 %)**. Z toho **62 (60,2 %)** považuje toto opatření za „nezbytné“ a dalších **35 (34 %)** zvolilo odpověď „spíše ano“. Proti se vyslovilo pouze **6 respondentů (5,8 %)**.

Tento mimořádně silný závěr od veřejnosti přímo reflektuje komplexní povahu hrozeb, které jsme analyzovali v předchozí části. Respondenti si zjevně uvědomují, že v současném bezpečnostním prostředí, pro něž charakteristické jsou jak digitální hrozby, tak fyzická rizika již nestačí spoléhat se na dobrovolnost či intuitivní chování. Výsledek potvrzuje, že veřejnost vnímá tuto připravenost jako souhrn intelektuálních, vědomostních a praktických dovedností, které je třeba budovat od raného věku. Z hlediska Bezpečnostní strategie 2023 a dalších národních koncepcí (např. Koncepce ochrany obyvatelstva)¹⁰⁶ je toto zjištění klíčovým argumentem pro tvorbu následujících postupů a metodik. Jako pozitivní lze hodnotit, že strategie nezůstává pouze u obecných slov o odolnosti, ale ukládá jako oblast strategické pozornosti také nutnost přispívání vzdělávacího systému k této snaze.¹⁰⁷ Tato data ukazují, že společnost volá po

¹⁰⁶ Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030

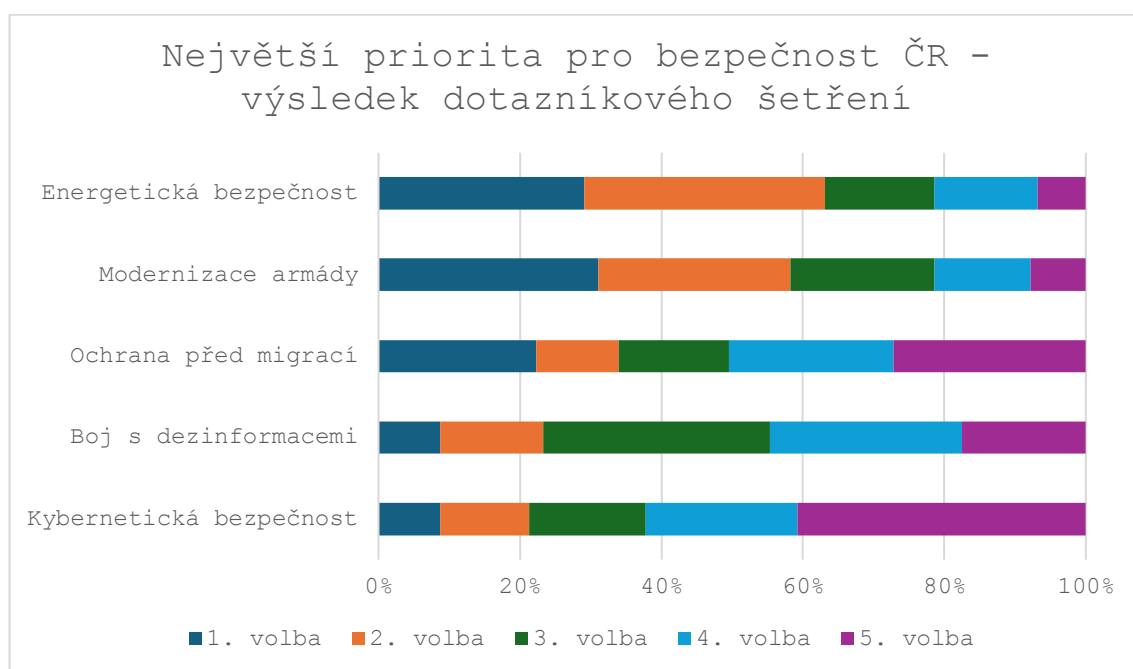
¹⁰⁷ *Bezpečnostní strategie České republiky 2023*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2023. ISBN 978-80-7441-097-0. s. 34

konkrétním nástroji k jejímu dosažení. Systémové vzdělávání je společností vnímáno jako legitimní východisko z této zranitelnosti.

Otázka č. 17: Seřad'te následující oblasti dle toho, co považujete za největší prioritu pro bezpečnost ČR v příštích 5 letech? (1 = nejvyšší priorita)

Následující otázka celého šetření má za úkol seřadit následující oblasti bezpečnosti dle přikládaných priorit, poskytuje tak unikátní vhled do hierarchie hodnot české veřejnosti v oblasti bezpečnosti. Respondenti měli za úkol seřadit pět klíčových domén od nejvyšší po nejnižší prioritu. Výsledné pořadí reflektuje aktuální obavy společnosti a priority, které by měl stát v nejbližší době vzít na zřetel.

Graf 1: Největší priorita pro bezpečnost ČR – otázka z dotazníkového šetření

Při hlubší analýze tohoto žebříčku je patrné, že na prvním místě se s těsným náskokem umístila **energetická bezpečnost**, avšak na svém místě pouze těsně utíká druhé nejpreferovanější oblasti – **modernizaci armády**. U tohoto grafu je možné spatřit úzkou souvislost s výsledky u otázek č. 12 a 13 a potvrzuje, že hrozba energetické chudoby nebo nedostatku zdrojů je vnímána jako jedna z nejvážnějších rizik ohrožujících stabilitu státu i jednotlivců. Tento postoj je v plném souladu s představovaným vládním dokumentem, který energetickou diverzifikaci spolu s investicemi do armády označuje za pilíř

suverenity.¹⁰⁸ **Modernizace armády** koreluje s vysokou podporou obranných výdajů, umocněných podporou veřejnosti zjištěné v otázce č. 11 a odráží reflexi probíhajícího konvenčního konfliktu na Ukrajině. Je zřejmé, že veřejnost akceptuje nutnost budování armády nejen jako jeden z důvodů naplnění tabulek s počtem kusů jednotlivé techniky, ale také z důvodů odstrašení a připravenosti ozbrojených sil na nadcházející výzvy.

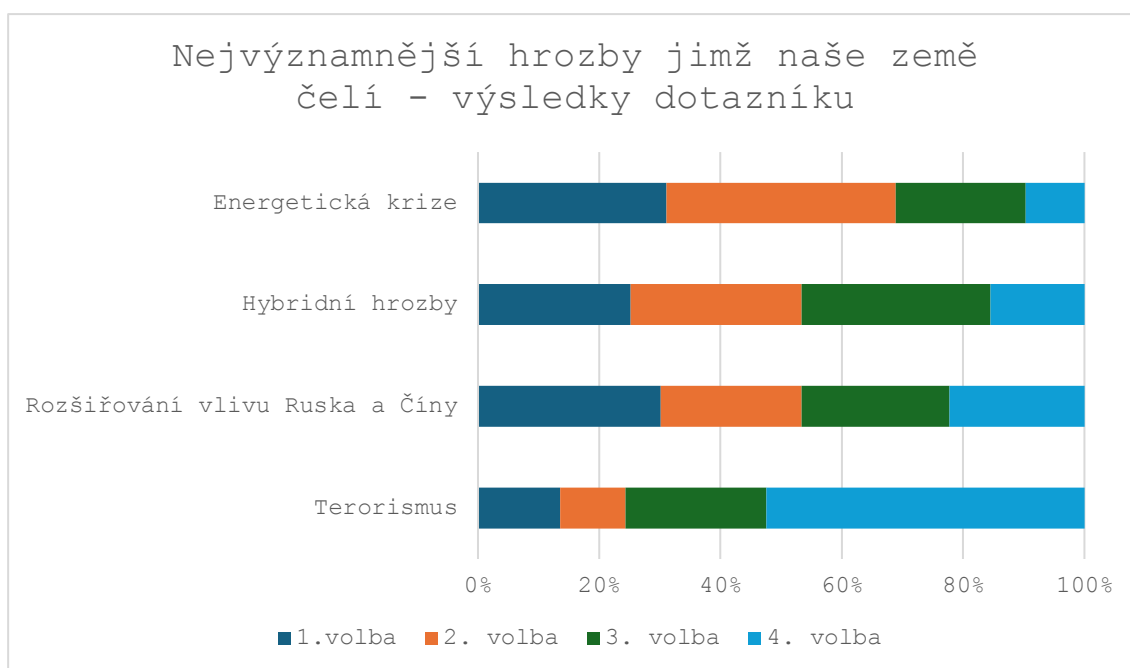
Zajímavým zjištěním je umístění **boje s dezinformacemi a kybernetické bezpečnosti** na posledních dvou příčkách. Ačkoliv respondenti v otázce č. 9 uváděli, že se s dezinformacemi setkávají velmi často, v přímém srovnání s „hmatatelnými“ hrozbami, které reprezentují spíše vedoucí energie a armáda je vnímají jako méně urgentní. To naznačuje, že i přes určité povědomí o hybridních hrozbách převládá ve společnosti vnímání bezpečnosti skrze „tradiční“ a fyzicky hmatatelné faktory. Kybernetická bezpečnost na posledním místě pak může signalizovat jistou míru podcenění neviditelných hrozeb, což opět naráží na potřebu vzdělávání a osvěty, kterou respondenti sami vyžadovali v otázce č. 16.

Otázka č. 18: Co považujete za nejvýznamnější hrozby, jimž naše země aktuálně čelí? (1 = nejvyšší hrozba)

Osmnáctá otázka identifikuje, čeho se respondenti v aktuálním bezpečnostním prostředí obávají nejvíce. Výsledné pořadí hrozeb ukazuje na jasnou dominanci ekonomicko-strategických obav nad hrozbami asymetrickými či ideologickými.

¹⁰⁸ *Bezpečnostní strategie České republiky 2023*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2023. ISBN 978-80-7441-097-0. s. 21, 25

Graf 2: Nejvýznamnější hrozby, jimž naše země čelí – otázka z dotazníkového šetření

Při analýze sesbíraných dat je patrná kontinuita s předchozími odpověďmi, **energetická krize** je opět vnímána jako nejpálčivější problém. To potvrzuje tezi, že pro českou veřejnost je bezpečnost vnímána primárně skrze stabilitu základních životních potřeb a ekonomickou suverenitu. Velmi zajímavé je druhé místo pro **hybridní hrozby**, které v žebříčku předstihly i samotné strůjce světového napětí Rusko a Čínu. To naznačuje, že respondenti přikládají vyšší váhu spíše metodám boje jako je šíření dezinformací, či kyberútoky jako nebezpečnější než geopolitické ambice konkrétních států. Tento poznatek je v souladu s teoretickou částí práce, kde jsme hybridní působení definovali jako neustálý stav „vícerozměrného konfliktu“, který nemá jasně vymezené hranice. Opět můžeme v krátkosti potvrdit místní aktuálnost naší poslední strategie se současným pojetím veřejností.

Třetí příčka pro **rozšiřování vlivu Ruska a Číny** dle mého odráží současnou realitu. Ačkoliv je toto riziko vnímáno silně, v hierarchii hrozeb ustupuje přímým dopadům (energie) a neviditelným metodám (hybrid). Poslední místo pro **terorismus** pak odpovídá aktuálnímu bezpečnostnímu diskurzu v ČR, kde je terorismus ve smyslu útoků radikálních skupin vnímán jako latentní riziko, které je však momentálně zastíněno hrozbami plynoucími ze státních aktérů a velmocenského soupeření.

Otázka č. 19: Jak hodnotíte celkovou bezpečnost ČR ve srovnání s obdobím před 10 lety (před rokem 2015)?

Poslední bod šetření z kategorie uzavřených otázek se zaměřil na subjektivní vnímání vývoje bezpečnosti v dekadním horizontu. Toto srovnání je klíčové pro pochopení, zda modernizace bezpečnostních politik a přijetí nových strategií, včetně té z roku 2023 vedlo k posílení pocitu bezpečí u občanů. Data však odhalují hluboký skepticismus a nárůst obav.

Z celkového počtu 102 respondentů vnímá aktuální situaci jako horší drtivá většina – celkem **81 dotázaných (79,4 %)**. Z toho **47 respondentů (46,1 %)** uvádí, že bezpečnost je nižší než před 10 lety, a dalších **34 respondentů (33,3 %)** se cítí „výrazně méně bezpečně“. Pouze **15 respondentů (14,7 %)** považuje stav za stejný a jen **6 respondentů (5,9 %)** se cítí bezpečněji. Z analytického hlediska tato čísla dokumentují konec éry optimismu, který v ČR panoval před rokem 2015. Tento dramatický posun vnímání dokladuje to, že společnost si je plně vědoma toho, co se na našem kontinentu i ve světě děje, od návratu konvenční války do Evropy přes energetickou nestabilitu až po všudypřítomné hybridní působení. Skutečnost, že téměř 80 % respondentů vnímá zhoršení, je jasným indikátorem toho, že bezpečnostní prostředí se stalo nepředvídatelným a rychle se měnícím. V kontextu **Bezpečnostní strategie 2023** se tento výsledek nepotká se shodou. Stát sice investuje více prostředků do obrany a lépe definuje hrozby, ale subjektivní pocit bezpečí obyvatelstva klesá. Tento fakt můžeme vysvětlit tak, že odolnost společnosti není jen otázkou nákupu techniky či schvalování dokumentů, ale především otázkou psychologickou a sociální. Pokud se občané cítí méně bezpečně, jsou náchylnější k radikalizaci a podléhání dezinformačním narativům, což je přesně ten cíl, kterého se nepřátelští aktéři v rámci hybridního působení snaží dosáhnout. Tato data tak zakončují soubor uzavřených otázek s varovným poznatkem. Státní bezpečnostní aparát sice na hrozby reaguje, ale zatím se mu nedaří tento pocit kontroly a připravenosti efektivně přenést na samotné občany.

Zatímco předchozí otázky respondentům předkládaly hotové kategorie hrozeb vycházející z vládních dokumentů, poslední otevřená otázka umožnila nahlédnout do autentických obav veřejnosti, které nejsou vždy reflektovány v hlavním bezpečnostním diskurzu. Na závěr dotazníkového šetření byly zahrnuty dvě otevřené otázky, které nebyly povinné k vyplnění. První otázka, kdy mohli respondenti svými slovy doplnit další **závažné hrozby**, které nebyli jmenované přinesla zhruba třetinu odpovědí z celkového

počtu odevzdaných dotazníků. Analýza konkrétně 34 odpovědí odhalila několik klíčových tematických okruhů, které respondenti vnímají jako kritické pro budoucnost ČR. Často opakující se odpovědi jsem se rozhodl po vyfiltrování nekvalitních odpovědí shrnout do několika kategorií.

Vnitřní bezpečnost a personální krize sborů: Významná část respondentů upozorňuje na rizika spojená s **úpadkem bezpečnostních sborů ČR**. Objevují se obavy z nedostatku personálu v Policii ČR a pochybnosti o „potřebné kvalitě“ výkonu služby. Toto zjištění „reálného stavu“ je v přímém rozporu s ambicí Strategie 2023 posilovat vnitřní bezpečnost. Pokud veřejnost vnímá oslabení základních složek, klesá i jejich důvěra ve schopnost státu reagovat na krizové situace, což nepůsobí pozitivně na důvěru ve stát jako takový a posiluje ambice nepřátelských aktérů o rozdělení a zdiskreditování státu a jeho spojenců.

Společenská polarizace a vnitrostátní rizika: Respondenti dále často zmiňovali **rozdělování společnosti** a „hledání společného nepřítele“. Tato „vnitřní polarizace“ je vnímána jako hrozba sama o sobě, která znemožňuje individuální zodpovědnost za život. Společně s kritikou korupce, lobby ve vládních patrech a „ohýbání zákonů“ se ukazuje, že značná část hrozeb není vnímána jako vnější (Rusko, Čína), ale jako vnitřní, pramenící z eroze institucí a sociálního smíru.

Institucionální skepse (EU a vláda): Zajímavým prvkem je identifikace **Evropské unie** a jejích nařízení jako hrozby pro soukromí a suverenitu. Někteří respondenti vnímají i samotnou současnou vládu nebo „liberální demokracii“ jako rizikový faktor. To potvrzuje teoretický předpoklad o vysoké míře nedůvěry v politický systém, což je terén, který hybridní aktéři využívají k oslabení odolnosti státu. Kromě politických a vojenských rizik respondenti identifikovali praktické hrozby každodenního života:

Zdravotnictví: Nedostatek lékařů a rizika budoucích pandemií.

Infrastruktura: Málo rozvinutá dopravní síť a krize dodavatelských řetězců.

Ekologie: Klimatické změny a přírodní katastrofy.

Ve druhé otázce je respondentům poskytnut prostor přinést konkrétní návrhy, kterými by stát mohl zlepšit svou situaci v oblasti národní bezpečnosti. Doplňující otázka se táže respondenta na aspekty, ve kterých nalézá silné a slabé stránky. Závěrem dotazníkového šetření se nám tedy dostává drobné „SWOT“ analýzy bezpečnosti ČR. Odpovědi

respondentů lze opět po odstranění „šumu“ kategorizovat do několika klíčových oblastí, které tvoří ucelený obraz vnímání bezpečnosti očima veřejnosti.

Silné stránky

Respondenti jako pozitivum vnímají především **členství v mezinárodních aliančních strukturách** (NATO, EU) a vysokou kvalitu specifických vojenských a záchranných složek. Konkrétně byl zmíněn **Integrovaný záchranný systém** (dále jen „IZS“). Další zajímavou reflexí je zmínka o "relativně bezpečném prostředí" v ČR a "potenciálu národa" v případě krize.

Slabé stránky

Personální krize a kvalita složek: Opakovaně se objevuje volání po zvýšení počtu příslušníků u PČR, HZS i v armádě. Respondenti kritizují "nízký počet kusů techniky" (např. tanků) a nedostatečné limity pro vstup k bezpečnostním sborům.

Společenská nejednotnost: Jako největší slabina je vnímána **polarizovaná společnost**, chybějící shoda napříč politickým spektrem (srovnání s Polskem) a nedůvěra v instituce.

Efektivita hospodaření: Respondenti poukazují na korupci, klientelismus a neefektivní vynakládání státních prostředků na obranu.

5.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Dotazníkové šetření přineslo komplexní pohled na vnímání aktuální bezpečnostní situace a strategického směřování České republiky. Hlavním zjištěním je hluboký rozpor mezi vysokou mírou uvědomění si hrozeb a nízkou úrovní praktické připravenosti občanů. Přestože respondenti vnímají bezpečnostní prostředí jako výrazně horší než před deseti lety, jejich znalost klíčových státních dokumentů, jako je Bezpečnostní strategie 2023, zůstává minimální. Tento stav naznačuje, že i přes ambiciózní cíle státu v oblasti celospolečenské odolnosti existuje mezi strategickou vizí a veřejným povědomím významná informační bariéra, kterou se dosud nepodařilo překonat. Analýza postojů k jednotlivým rizikům ukazuje, že česká veřejnost preferuje řešení materiálních a energetických hrozeb před hrozbami abstraktními nebo digitálními. Energetická krize a modernizace armády jsou vnímány jako priority první linie, což potvrzuje i ochota k navyšování obranných výdajů. Zároveň se však ukazuje, že bezpečnost je pro občany rozvětvenou disciplínou, kde hrozbu nepředstavuje pouze „vzdálený“ zahraniční aktér,

ale také „blízký“ deficit vnitřních institucí. Respondenti v otevřených odpovědích často poukazovali na personální krizi v bezpečnostních sborech, korupci nebo rozdělenou společnost jako na faktory, které přímo podkopávají obranyschopnost státu.

Klíčovým momentem šetření je identifikace paradoxu v oblasti individuální odpovědnosti. Drtivá většina respondentů se sice morálně hlásí k aktivní roli občana při zajišťování bezpečnosti, avšak v případě konkrétní krize by si věděla rady jen velmi omezeně. Toto zranitelné místo veřejnost sama reflektuje masivním voláním po systémovém vzdělávání. Požadavek na zavedení prvků branné výchovy, mediální gramotnosti a krizové přípravy do školních osnov dosáhl nejsilnější shody v celém výzkumu. Respondenti tím dávají najevo, že pro budování skutečné národní odolnosti již nestačí pasivní informovanost, ale je vyžadováno cílené budování praktických dovedností od raného věku.

Celkové vyhodnocení dat potvrzuje, že pro úspěšnou implementaci Bezpečnostní strategie 2023 je nezbytný „aktivní stát“, který dokáže garantovat funkčnost vnitřních mechanismů a zároveň srozumitelně komunikovat svou vizi. Veřejnost sice vnímá Rusko a hybridní působení jako závažné hrozby, ale její důvěra v bezpečnostní systém státu je přímo úměrná stabilitě základních služeb a efektivitě hospodaření s veřejnými prostředky. Závěrečné poznatky šetření tedy směřují k doporučení, aby se budoucí bezpečnostní politika nesoustředila pouze na vojenskou modernizaci, ale aby se stala pevnou součástí vzdělávacího systému a veřejného života, čímž se eliminují nůžky mezi strategickým plánováním státu a každodenní realitou občana.

Závěr

Závěrečná kapitola této bakalářské práce se zaměřuje na zhodnocení naplnění stanoveného cíle a shrnutí hlavních poznatků vyplývajících z analýzy Bezpečnostní strategie České republiky z roku 2023 v kontextu současné bezpečnostní situace v Evropě. Hlavním cílem práce bylo analyzovat aktuální podobu Bezpečnostní strategie České republiky a posoudit její relevanci vzhledem k současným bezpečnostním výzvám, kterým Česká republika čelí.

V teoretické části práce byl nejprve představen koncept bezpečnosti a bezpečnostní politiky státu, včetně základního členění bezpečnostních kategorií a jejich významu pro fungování moderního státu. Následně byla podrobně analyzována Bezpečnostní strategie České republiky z roku 2023, především její struktura, definice bezpečnostních zájmů státu a identifikace hlavních hrozeb v bezpečnostním prostředí. Z analýzy vyplynulo, že dokument reflektuje zejména zhoršující se bezpečnostní situaci v Evropě, která je ovlivněna především geopolitickými konflikty, rostoucími hybridními hrozbami, energetickou nejistotou a dalšími faktory ovlivňujícími stabilitu regionu. Bezpečnostní strategie klade důraz na posilování kolektivní obrany, zejména v rámci členství České republiky v Severoatlantické alianci, a zároveň zdůrazňuje význam mezinárodní spolupráce a koordinace bezpečnostních politik v rámci Evropské unie, což sám autor považuje za naprosto zásadní. Česká republika by tak neměla opomíjet své závazky vůči spojencům ve výše zmiňovaných uskupeních. Národ našich rozměrů momentálně nedisponuje ani finanční, ani materiální a už vůbec ne personální kapacitou na to, aby se mohl sám ubránit vůči svým protivníkům. Je naprosto nezbytné napravit „resty“ z minulých let v podobě dlouhodobě podfinancované armády, čehož výsledek se podepsal jak na morálním, tak fyzickém zastarání svých prostředků. V současném způsobu vedení konvenčních bojů je naprosto zřejmé, že naše zastaralé prostředky by neměli na moderním bojišti dlouhou životnost a nedokázala by tam plnit efektivně úkoly vedoucí k obraně naší vlasti. Výsledky dotazníkového šetření jasně ukazují, že právě v tomto odvětví bezpečnosti nám společnost projevuje vřelou náklonost a podporu. Je nutné připomenout, že dle sesbíraných odpovědí **88 %** dotázaných souhlasí s udržováním či dokonce navyšování výdajů na obranu nad 2 % HDP. Veřejnost vnímá a požaduje existenci hmatatelných prostředků pro efektivní odstrašování a obranu vůči našim protivníkům. U samotných plánovaných nákupů vojenského materiálu techniky lze pouze polemizovat o důležitosti ve smyslu „co koupit letos a co příští rok“. Subjektivní pohled na danou důležitost a prioritizaci jednotlivé techniky však ztrácí opodstatnění, pakliže

budeme v alokování prostředků do armádních investic pokračovat i v následujících letech.

Další významnou oblastí, kterou práce analyzuje, je otázka energetické bezpečnosti a schopnost státu reagovat na potenciální krizové situace v oblasti dodávek energetických surovin. Naše země, stejně jako EU je závislá na dodávkách strategických surovin, zejména ropy a zemního plynu z ostatních koutů světa. V nedávné historii jsme však byly svědky situace, kdy je nutné nahradit majoritního dovozce jinými zdroji. Ve zkratce toto období znamenalo časy nejistoty a do jisté míry i paniky způsobené šířením poplašných zpráv. Zcela nestranně je třeba vyslovit velký dík za celé zvládnutí této situace momentálně odcházející vládě, která dokázala využít výhod členství v EU a společnými silami zajistit nové energetické zdroje. Díky využití volných kapacit Nizozemského LNG terminálu v Eemshavenu bylo možné rychle zajistit náhradu za končící ruský plyn. Naše vize pro budoucnost by měla vycházet z historické zkušenosti, která nebude zapomenuta, ale budeme z ní poučení. V dynamickém světě, který 21. století představuje není možné sázet vše na „jednoho koně“, je nezbytné smysluplně diverzifikovat dodávky surovin u spolehlivých obchodních partnerů a zodpovědně dohlížet na jejich obchodní vliv, který nesmí být použit k vydírání. Autor se taktéž přiklání k většině respondentů v otázce diverzifikace zdrojů energie, pro něž je investice do tohoto odvětví opodstatněná. V tomto ohledu je třeba uspišit celý proces plánování a stavby vedoucí k posílení jak kritické infrastruktury, tak energetické sítě, a nakonec samotných zdrojů energie. V tomto směru je opět na místě připomenout možnosti podpory z fondů EU, které musí být efektivně čerpány a prostředky smysluplně vynakládány. Konkrétní kroky jako je často mediálně hlášaná výstavba nových bloků v JE Temelín, či moderní „zelené“ zdroje energií, pokud budou správně uchopeny nám do budoucna dokáží zajistit konkurenční výhody a menší energetickou závislost na okolním světě. Je na místě proto apelovat jak na státní představitele, tak ale i na obyvatelstvo samotné, aby nabízeným grantům a podporám věnovali pozornost a zaměřily se na jejich čerpání.

Zde se také naskýtá velká výzva pro státní orgány a představitele v komunikace směrem k veřejnosti. Dle interpretovaných výsledků výzkumu sice většina respondentů dokáže pochopit a tolerovat zvýšení cen zboží a energie výměnou za omezení závislosti na rizikových zemích, ale stále je zde vysoké procento populace, které stejný názor nesdílí. Bez ohledu na správná a špatná rozhodnutí je v této situace naprosto nezbytné komunikovat tak, aby bylo dosaženo společenského konsenzu a veřejnost byla informována o nutných krocích. Tento otevřený komunikační kanál by měl sloužit

k budování důvěry mezi státem a občanem a současně přispívat k omezení vlivu a dosahu dezinformačních kanálů. Tato výzva pro stát také poslouží k naplnění zjištěného nedostatku, oproti východiskům z Bezpečnostní strategie. Za důležitý prvek bezpečnostní politiky je v tomto případě považována informovanost společnosti o bezpečnostních otázkách a schopnost státu efektivně komunikovat bezpečnostní rizika směrem k veřejnosti. Výsledky vlastního šetření naznačují, že úroveň povědomí obyvatelstva o bezpečnostních hrozbách a principech kolektivní obrany není dostatečná, což může představovat slabé místo v celkové odolnosti státu. Z tohoto důvodu lze za žádoucí považovat systematické a dlouhodobé vzdělávání obyvatelstva v oblasti bezpečnosti, a to nejen na úrovni školského systému, ale i prostřednictvím veřejných kampaní, mediální komunikace a aktivit zaměřených na zvyšování bezpečnostního povědomí společnosti. Strategický přístup ke vzdělávání může významně přispět k posilování schopnosti státu čelit krizovým situacím a zároveň podpořit aktivní zapojení obyvatel do principů kolektivní obrany. Ta již není chápána pouze jako doména ozbrojených sil, ale jako komplexní systém zahrnující aktivní zapojení státních institucí, soukromého sektoru i samotných obyvatel. Schopnost společnosti reagovat na krizové situace je tak podmíněna nejen institucionální připraveností, ale i úrovní znalostí, dovedností a celkového bezpečnostního povědomí populace. Současně strategie upozorňuje na rostoucí význam hybridních hrozeb, mezi které patří například dezinformační kampaně, kybernetické útoky nebo jiné formy nestandardního působení na společnost a státní instituce. Dle výsledků dotazníkového šetření nejsou hrozby tohoto typu společností vnímané jako zásadní, a proto je nezbytné zaměřit se na osvětlení a prohlubování znalostí týkající se této problematiky.

Na základě provedené analýzy lze konstatovat, že bezpečnostní strategie reflektuje současný vývoj bezpečnostního prostředí a identifikuje klíčové hrozby, které mají potenciál ovlivnit stabilitu a bezpečnost státu. Přesto je zřejmé, že dynamika současného bezpečnostního vývoje může v budoucnu vyžadovat další aktualizace strategických dokumentů, aby byly schopny pružně reagovat na nově vznikající hrozby a výzvy. Závěrem lze konstatovat, že analyzovaná bezpečnostní strategie poskytuje relevantní rámec pro ochranu bezpečnostních zájmů České republiky a zároveň zdůrazňuje nutnost aktivního přístupu k řešení současných bezpečnostních výzev.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. ADAMEC, V., ŘEHÁK, D., ČERNÁ, L., *Základy organizace a řízení bezpečnosti v České republice*, V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, SPBI spektrum Modrá řada, 2012. 128 s. ISBN 978-80-7385-123-1.
2. BALABÁN, M., PERNICA, B., *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy*, Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. 310 s. ISBN 978-80-246-3150-9.
3. BALABÁN, Miloš a STEJSKAL, Libor. *Kapitoly o bezpečnosti*. 2., změn. a dopl. vyd. Praha: Karolinum, 2010. 428 s. ISBN 978-80-246-1863-0.
4. BÁRTA, M., KOVÁŘ, M., FOLTÝN, O., ed. *Povaha změny: bezpečnost, rizika a stav dnešní civilizace*. Praha: Vyšehrad, 2015. 317 s. ISBN 978-80-7429-641-3.
5. BUZAN, Barry, Ole WÆVER a Jaap de WILDE. *Security: a new framework for analysis*. Boulder: Lynne Rienner Publishers, 1998. 239 s. ISBN 1-55587-784-2.
6. DRULÁK, Petr a Vladimír HANDL. *Hledání českých zájmů: Vnitřní rozmanitost a vnější akceschopnost*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2010. 262 s. ISBN 978-80-86506-88-3.
7. EICHLER, Jan. *Mezinárodní bezpečnost v éře globalizace*. Praha: Portál, 2006. 327 s. ISBN 80-7367-110-7.
8. GAVLAS, Pavel. *Mezinárodní a národní bezpečnost*. 2., rozš. vyd. Praha: Vysoká škola mezinárodních a veřejných vztahů Praha, 2007. 207 s. ISBN 978-80-86747-34-7.
9. LUKÁŠ, L. *Bezpečnostní technologie, systémy a management*. V. Zlín: Radim Bačuvík – VeRBuM, 2015. 386 s. ISBN 978-80-87500-67-5
10. MAREŠ, M. In. ZEMAN, P. a kol.: *Česká bezpečnostní terminologie*. Výklad základních pojmů. Brno: Ústav strategických studií vojenské akademie v Brně, 2002. 186 s. ISBN 80-210-3037-2
11. PAVLÍKOVÁ, Ludmila a kol. *Hybridní působení jako bezpečnostní hrozba současnosti*. Brno: Univerzita obrany, 2021. 174 s. ISBN 978-80-7582-192-8.
12. ŘEHKA, Karel. *Informační válka*. Praha: Academia, 2017. XXI. století. 218 s. ISBN 978-80-200-2770-2.
13. ŠENOVSKÝ, M., ORAVEC, M., ŠENOVSKÝ P., *Teorie krizového managementu*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2012. SPBI Spektrum. Červená řada, 79. 115 s. ISBN 978-80-7385-108-8.

14. VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. 319 s. ISBN 978-80-7380-427-5.
15. WAISOVÁ, Šárka. *Bezpečnost: vývoj a proměny konceptu*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2005. 159 s. ISBN 80-86898-21-9.
16. WALTZ, Kenneth Neal. *Theory of international politics*. Long Grove: Waveland Press, 2010. 251 s. ISBN 978-1-57766-670-7.
17. ZOUBEK, Vladimír. *Postmoderní právo věda a státověda*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016. 470 s. ISBN 978-80-7380-598-2.

Elektronické zdroje

1. Audit národní bezpečnost ze dne 14. 12. 2016 Dostupné z: <https://mv.gov.cz/chh/clanek/audit-narodni-bezpecnosti.aspx>
2. BACHÁNKOVÁ, Iveta. *Negativní důsledky nadbytku a nedostatku informací pro člověka*. [s.l.], 2003. 94 s. Filozofická fakulta. Masarykova univerzita v Brně. Ústav české literatury a knihovnictví. Vedoucí diplomové práce prof. PhDr. Jirí Cejpek, CSc., s. 34. Dostupné z: https://is.muni.cz/auth/th/46232/ff_m/text.pdf?zpet=%2Fauth%2Fvyhledavani%2F%3Fsearch%3DBachánková%26start%3D1/>.
3. *Bezpečnostní strategie České republiky 2023*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2023. ISBN 978-80-7441-097-0. Dostupné z: https://mocr.mo.gov.cz/images/id_40001_50000/46088/Bezpecnostni_strategie_Ceske_republiky_2023.pdf
4. *Centrum proti hybridním hrozbám*. Online. Ministerstvo vnitra ČR. 2025. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/chh/homepage.aspx?utm>. [cit. 2026-03-17]
5. *Forum24.cz: Žádní zmrzlí lidé, žádné stojící továrny. Rajchlové jen děsili národ, nedostatek plynu nenastal*. Online. 2023. Dostupné z: <https://www.forum24.cz/zadni-zmrzli-lide-zadne-stojici-tovarny-rajchlove-jen-desili-narod-nedostatek-plynu-nenastal>. [cit. 2026-03-01].
6. *Hybridní hrozby a vývoj nové operační koncepce NATO*. Online. 2011. Dostupné z: <https://www.obranaastrategie.cz/cs/aktualni-cislo-2-2011/clanky/hybridni-hrozby-a-vyvoj-nove-operacni-koncepce-nato.html#.Wli8b1MrKUk>. [cit. 2026-03-01].
7. *Idnes.cz: Zbraně, které brání Ukrajinu: drony Bayraktar, střely Javelin a NLAW*. Online. 2022. Dostupné z: https://www.idnes.cz/technet/vojenstvi/javelin-nlaw-a-bayraktar-zbran-protitankova-dron-rusko-invaze-strela.A220228_112011_vojenstvi_vse. [cit. 2026-03-01].

8. Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030. Online. 2025. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/soubor/koncepce-oob-2025-2030-pdf.aspx>. [cit. 2026-03-01].
9. Maltz, M. D. (1976). On Defining "Organized Crime": The Development of a Definition and a Typology: The Development of a Definition and a Typology. *Crime & Delinquency*, 22(3), 338-346. Dostupné z: https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=en&user=jbVfY9IAAAAJ&citation_for_view=jbVfY9IAAAAJ:d1gkVwhDpl0C
10. MINISTERSTVO VNITRA ČR. Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu: Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality [online]. Dostupné z <http://www.mvcr.cz/clanek/pojmy-bezpecnost.aspx>
11. Národní strategie kybernetické bezpečnosti ČR 2021-2025 [NSKB ČR 2021-2025] Dostupné z https://nukib.gov.cz/download/publikace/strategie_akcni_plany/narodni_strategie_kb_2020-2025_%20cr.pdf
12. NATO, 2016. Commitment to enhance resilience. Issued by the Heads of State and Government participating in the meeting of the North Atlantic Council in Warsaw. Dostupné z: <https://www.nato.int/en/about-us/official-texts-and-resources/official-texts/2016/07/08/commitment-to-enhance-resilience>
13. *OBRAŇA ČESKÉ REPUBLIKY V ČÍSLECH - 2025*. Online. Ministerstvo obrany ČR. 2025. Dostupné z: <https://mocr.mo.gov.cz/multimedia-a-knihovna/publikace/mo/obrana-ceske-republiky-v-cislech-2025-254919>. [cit. 2026-03-17]
14. *Obrana České republiky v číslech*, Ministerstvo obrany ČR, 2025. Dostupné z: <https://mocr.mo.gov.cz/assets/multimedia-a-knihovna/publikace/mo/rozpocet-2025-ver-web.pdf>
15. PAĐOUREK JAN Organizovaný zločin jako bezpečnostní hrozba v kontextu národních bezpečnostních strategií visegrádských států. Dostupné z: <https://veda.polac.cz/?lang=en>
16. Policie ČR. Terorismus a organizovaný zločin. Dostupné z: <https://policie.gov.cz/clanek/terorismus-a-organizovany-zlocin.aspx?>
17. *REPowerEU Affordable, secure and sustainable energy for Europe*. Online. European Commission. 2022. Dostupné z: https://commission.europa.eu/topics/energy/repoweren_en. [cit. 2026-03-17]. <https://mocr.mo.gov.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/ceska-republika-splni-za-rok-2024-zavazek-vydavat-2--hdp-na-obranu-255877/>

18. *Strategie pro čelení hybridnímu působení*. Praha: Ministerstvo obrany ČR. Dostupné z: <https://mocr.mo.gov.cz/assets/informacni-servis/zpravodajstvi/narodni-strategie-pro-celeni-hybridnimu-pusobeni.pdf>
19. Tisková zpráva Rady Evropské unie ze dne 21. 5. 2024 <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2024/05/21/hybrid-threats-council-paves-the-way-for-deploying-hybrid-rapid-response-teams/>
20. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Bezpečnostní strategie České republiky*. Praha: Vláda České republiky, 2015. 24 s. [online]. [cit. 2026-03-06]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015.pd>
21. Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2023. Dostupné z: <https://www.bis.cz/vyrocnni-zpravy/vyrocnni-zprava-bezpecnostni-informacni-sluzby-za-rok-2023-47d0b95d.html>
22. Vývoj nelegální migrace v roce 2025, POLICIE ČR Dostupný z: <https://policie.gov.cz/clanek/vyvoj-nelegalni-migrace-v-roce-2025.aspx>

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky – znění od 1. 12. 2000. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 10. 10. 2025]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-110#c11>
2. ČESKO. § 1 odst. 1 zákona č. 177/2023 Sb., o financování obrany České republiky a o změně zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o financování obrany) - znění od 1. 1. 2024. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2026 [cit. 6. 3. 2026]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2023-177#p1-1>
3. Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2555 ze dne 14. prosince 2022 o opatřeních k zajištění vysoké společné úrovně kybernetické bezpečnosti v Unii a o změně nařízení (EU) č. 910/2014 a směrnice (EU) 2018/1972 a o zrušení směrnice (EU) 2016/1148 (směrnice NIS 2) (Text s významem pro EHP)
4. *Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky*
5. zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému – znění od 19.08.2025
6. Zákon č. 264/2025 Sb., o kybernetické bezpečnosti

Ostatní zdroje

Obrázek 1 - https://mocr.mo.gov.cz/assets/informacni-servis/zpravodajstvi/nato1_8.jpg

Obrázek 2 – Ministerstvo financí ČR

Obrázek 3 - <https://www.valisluureamet.ee/doc/raport/2026-en.pdf>

Obrázek 4 - výpočet Evropské komise na základě společnosti LSEG (Refinitiv) a síť ENTSO-G <https://www.consilium.europa.eu/cs/infographics/where-does-the-eu-s-gas-come-from/#0>

Obrázek 5 – Index TTF <https://tradingeconomics.com/commodity/eu-natural-gas>

Dotazníkové šetření -
<https://forms.office.com/Pages/DesignPageV2.aspx?origin=NeoPortalPage&subpage=design&id=DQSIkWsW0yxEjajBLZtrQAAAAAAAAAAAAAAAAAMAACZrrIRUNFAzQzUzVkJRTQ0pIRk4yUjUxNVpQSIE0Wi4u&analysis=true>

Seznam zkratk

BIS – Bezpečnostní informační služba

BS ČR – Bezpečnostní strategie České republiky

CTHH – Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám

EHP – Evropský hospodářský prostor

ENTSO – Evropská síť provozovatelů přenosové soustavy

HDP – Hrubý domácí produkt

IZS – Integrovaný záchranný systém

LNG – Zkapalněný zemní plyn

NATO – Severoatlantická aliance

OBSE – Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě

OZE – Obnovitelné zdroje energie

SWOT – Analýza silných, slabých stránek, příležitostí a hrozeb

TTF – Index ceny plynu

Seznam tabulek a grafů

Graf 1: Největší priorita pro bezpečnost ČR – otázka z dotazníkového šetření

Graf 2: Nejvýznamnější hrozby, jimž naše země čelí – otázka z dotazníkového šetření